

भारत शिक्षण संस्था संचलित

श्री छत्रपती शिवाजी महाविद्यालय उमरगा

ता. उमरगा जि. धाराशिव - ४१३६०६ (महाराष्ट्र)

संलग्नित : डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, छत्रपती संभाजीनगर
नंक पुनर्मूल्यांकन 'अ' दर्जा प्राप्त CGPA 3.14

Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University, Chhatrapati Sambhajinagar
AAA Audit Grade 'A' With Total Marks 263/300

माहिती पुस्तिका
२०२५-२६

“Comprehensive Development Through Education”

राष्ट्रीय मूल्यांकन एवं प्रत्यायन परिषद

विश्वविद्यालय अनुबन्ध आयोग का स्थापन संस्थान
NATIONAL ASSESSMENT AND ACCREDITATION COUNCIL
An Autonomous Institution of the University Grants Commission

Certificate of Accreditation

The Executive Committee of the
National Assessment and Accreditation Council
is pleased to declare

Shri Chhatrapati Shivaji College, Omerga
Tal. Omerga, Dist. Osmanabad,
affiliated to Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University, Maharashtra as
Accredited
with CGPA of 3.14 on four point scale
at A grade
valid up to June 20, 2027

Date : June 21, 2022

EO/SC/111/3rd Cycle/MHCOGN11071

S. Chhatrapati
Director

भारत शिक्षण संस्था, उमरगा जि. धाराशिव

कार्यकार्ती नंडल

अ.क्र .	संपूर्ण नाव व पत्ता	पद
१	श्री.अमोल शिवाजीराव मोरे मु.पो. उमरगा जि.धाराशिव	अध्यक्ष
२	श्री.अश्लेष शिवाजीराव मोरे मु.पो. उमरगा जि.धाराशिव	उपाध्यक्ष
३	श्री.जनार्धनराव लिंबाजी साठे मु.पो. माकणी, ता.लोहारा.	सरचिटणीस
४	श्री.पद्माकरराव विश्वंभरराव हराळकर मु.पो. तुगाव, ता.उमरगा.	चिटणीस
५	डॉ.सुभाष रामराव वाघमोडे गजानन हॉस्पीटल, उमरगा ता. उमरगा.	सहचिटणीस
६	श्री.सुरेश माणिकराव विराजदार मु.पो. उमरगा मेन रोड, उमरगा.	सदस्य
७	प्रा.रविंद्र विश्वनाथराव गायकवाड जुनी पेठ, उमरगा ता. उमरगा.	सदस्य
८	श्री.भानुदासराव शिवराम माने मु.पो. बेडगा, ता. उमरगा.	सदस्य
९	श्री.शेषराव नरसिंगराव पवार मु.पो. नारंगवाडी, ता. उमरगा.	सदस्य
१०	श्री.च्यंबकराव गोपाळराव इंगोले मु.पो. मुरुम, ता. उमरगा.	सदस्य
११	श्री.सुनिल चंद्रभान माने अजय नगर, उमरगा ता. उमरगा.	सदस्य
१२	श्री.रामराव भानुदासराव इंगोले साने गुरुजी नगर, उमरगा ता. उमरगा.	सदस्य
१३	डॉ.विजय निवृत्तीराव पाटील विजय क्लिनीक, उमरगा ता. उमरगा.	सदस्य
१४	श्री.तानाजी भिमराव फुगटे मु.पो. मुरुम, ता. उमरगा.	सदस्य

अ.क्र.	संपूर्ण नाव व पत्ता	पद
१५	श्री.दिगंबर पांडुरंग बिराजदार मु.पो. मुळज, ता. उमरगा.	सदस्य
१६	श्री.विठ्ठलराव आप्पाराव नरसाळे मु.पो.माकणी ता. लोहारा	सदस्य
१७	श्री.अशोकराव बाबुराव पाटील मु.पो.माडज, उमरगा ता. उमरगा.	सदस्य
१८	श्री.राजेंद्र धनराज माने मु.पो.माडज, उमरगा ता. उमरगा.	सदस्य
१९	श्री.अजिंक्य शिवाजीराव मोरे मु.पो. उमरगा जि.धाराशिव	सदस्य
२०	श्री.रमेश माणिकराव बिराजदार मु.पो. उमरगा मेन रोड, उमरगा.	सदस्य
२१	प्राचार्य डॉ.संजय नामदेव अस्वले मु.पो.उमरगा ता. उमरगा.	सदस्य

(अ) विद्यालय लोकल मॉनेजिंग कमिटी

अ.क्र.	संपूर्ण नाव व पत्ता	पद
१	श्री. अमोल शिवाजीराव मोरे	अध्यक्ष
२	श्री. प्राचार्य डॉ.संजय नामदेव अस्वले	पदसिध्द चिटणीस
३	श्री. अश्लेष शिवाजीराव मोरे	सदस्य
४	श्री. पद्माकरराव विश्वंभरराव हराळकर	सदस्य
५	श्री. सुरेश माणिकराव बिराजदार	सदस्य
६	श्री. रविंद्र विश्वनाथराव गायकवाड	सदस्य
७	श्री. शेषराव नरसिंगराव पवार	सदस्य
८	श्री. सुनिल चंद्रभान माने	सदस्य
९	डॉ. विजय निवृत्तीराव पाटील	सदस्य
१०	डॉ. देवरकर व्ही.डी.	प्राध्यापक प्रतिनिधी
११	डॉ. सुर्यवंशी व्ही.एस.	प्राध्यापक प्रतिनिधी
१२	श्री. कोराळे एन.एस.	शिक्षकेत्तर प्रतिनिधी

(ब) कनिष्ठ महाविद्यालय लोकल मैनेजिंग कमिटी

अ.क्र.	संपूर्ण नाव व पत्ता	पद
१	श्री. सुरेश माणिकराव बिराजदार	अध्यक्ष
२	श्री. प्राचार्य डॉ. संजय नामदेव अस्वले	पदसिध्द चिटणीस
३	श्री. अमोल शिवाजीराव मोरे	सदस्य
४	श्री. जनार्धनराव लिंबाजी साठे	सदस्य
५	श्री. पदमाकरराव विश्वभरराव हराळकर	सदस्य
६	श्री. सुभाष रामराव वाघमोडे	सदस्य
७	श्री. सुनिल चंद्रभान माने	सदस्य
८	श्री. दिगंबर पांडूरंग बिराजदार	सदस्य
९	उपप्राचार्य श्री. जी. एस. मोरे	शिक्षक प्रतिनिधि

(क) कॉलेज डेव्हलपमेंट कमिटी

अ.क्र.	संपूर्ण नाव व पत्ता	पद
१	श्री. अमोल शिवाजीराव मोरे	अध्यक्ष
२	श्री. सुभाष रामराव वाघमोडे	सचिव
३	डॉ. संजय नामदेव अस्वले	सह सचिव
४	श्री. सुरेश माणिकराव बिराजदार	सदस्य
५	डॉ. एस. ए. वाडीकर	सदस्य
६	श्री. शेषराव पवार	सदस्य
७	श्री. बालाजी इंगळे	सदस्य
८	डॉ. व्ही. एस. इंगळे	सदस्य
९	प्रा. डॉ. पी. एस. माने	सदस्य
१०	डॉ. व्ही. डी. देवरकर	सदस्य
११	डॉ. ए. एस. शिंदे	सदस्या
१२	श्री. एन. एस. कोराळे	सदस्य
१३	श्री. आर.बी. सोनवणे	सदस्य
१४	श्री. प्रसाद मम्माळे	विद्यार्थी प्रतिनिधि

तमसो मा ज्योतिर्गमय

भारत शिक्षण संस्था, उमरगा

ता. उमरगा जि. धारादिव

भारत शिक्षण संस्थेची स्थापना २० व्या शतकाच्या पुर्वार्धात वर्ष १९४१ मध्ये स्वातंत्र्यपुर्व काळात राष्ट्रीय जनजागृतीच्या कार्यातून प्रेरणा घेवून झाली. स्व. तात्यारावजी मोरे (आबा) आणि त्यांच्या सहका-यांनी अत्यंत प्रतिकुल परिस्थितीत शिक्षणाची मुहुर्तमेढ धाराशिव जिल्ह्यात रोवली.

आज भारत शिक्षण संस्थेच्या अंतर्गत खालील शाखा कार्यरत आहेत.

भारत विद्यालय, उमरगा

भारत प्राथमिक विद्यालय, उमरगा

श्री छत्रपती शिवाजी (वरिष्ठ) महाविद्यालय, उमरगा

भारत विद्यालय, माकणी

श्री छत्रपती शिवाजी (कनिष्ठ) महाविद्यालय, उमरगा

जयराम विद्यालय, नारंगवाडी

श्री छत्रपती शिवाजी विद्यालय, तलमोड

कला, विज्ञान व वाणिज्य कनिष्ठ महाविद्यालय, मुर्सम

भारत विद्यालय, बेडगा

भारत माध्यमिक व उच्च माध्यमिक विद्यालय, माकणी

भारत प्राथमिक विद्यालय, माकणी

भारत विद्यालय, मळगी

बी.एस.एस.कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, माकणी

तात्यारावजी मोरे कॉलेज ऑफ फार्मसी, उमरगा

(डी.फार्मसी, बी.फार्मसी, एम.फार्मसी)

संदेश...

भारत शिक्षण संस्था स्वातंत्र्यपूर्वकाळात म्हणजेच १९४१ ला अस्तित्वात आली. पारंतंत्राच्या अंधकारमय काळात ज्ञानाची मशाल मोठ्या धैर्याने हाती धरण्याचे साहस आमच्या पूर्वजांनी दाखविले. या परिसरातील जनतेने त्यांना उत्स्फूर्त साथ दिली.

याचेच फलित म्हणून उमरगा परिसराचा संपूर्ण भाग गेल्या ८४ वर्षाच्या कालावधीत शैक्षणिकदृष्ट्या जागृत होऊ शकला, बाहेरच्या प्रगत जगाशी आपले नाते जोडू शकला आणि जीवनाच्या स्पर्धेत नेटाने आपले पाऊल पुढे टाकू शकला. गेल्या ८३ वर्षात या संस्थेतून शिक्षण घेवून बाहेर पडलेल्या अनेकांनी जीवनाच्या विविध कार्यक्षेत्रात आपली चमक दाखवली व स्वतःसोबत संस्थेच्या नावालाही झाली दिली, याचा आम्हाला सार्थ अभिमान वाटतो.

संस्थेच्या नावात मुळातच राष्ट्राभिमान सामावलेला आहे. स्वातंत्र्योत्तर काळात केवळ कायद्याची लोकशाही, ऐतदेशीय लोकांचे जीवनमान सुखी व श्रेष्ठ करू शकत नाही. याची जाणीव संस्थेच्या संस्थापकांना होती, म्हणूनच शिक्षणातून नवा माणूस घडविणे, त्यास लायक व जबाबदार नागरिक बनविणे, स्वतःबरोबरच संपूर्ण समाजाची प्रगती साधण्याची जिद्द त्यांच्यात निर्माण करणे या उच्च ध्येयाने महाराष्ट्र-कर्नाटक सीमेवर त्यांनी या शिक्षण संस्थेचे रोपटे लावले. आज आठ विद्यालये, तीन कनिष्ठ महाविद्यालये व दोन वरिष्ठ महाविद्यालये तसेच फार्मसी महाविद्यालय असा विस्तृत वटवृक्ष वाढलेला आहे. संस्थेने प्राथमिक शिक्षणापासून डॉक्टरेट पर्यंतच्या सर्व शैक्षणिक सोयी आपल्याकडे उपलब्ध केलेल्या आहेत, हे मोठ्या अभिमानाने सांगावेसे वाटते.

शिक्षण ही सततची प्रक्रिया आहे, याची आम्हाला जाणीव आहे. म्हणून झाल्या तेवढ्या प्रगतीवरच आम्ही समाधानी आहोत, असे अजिबात नाही. बदलत्या काळाची आव्हाने पेलून नववीन शैक्षणिक अभ्यासक्रम, तंत्रज्ञान, उपलब्ध करण्याची आमची सतत धडपड आहे. मानवी जीवनाच्या सर्व प्रगतीच्या वाटा शिक्षणातूनच जातात. म्हणून केवळ शाब्दिक शिक्षणापेक्षा मूळ्य-शिक्षणाकडेही आमचे बारकाईने लक्ष आहे. सर्व शैक्षणिक प्रक्रियेचे पर्यावरसन शेवटी उत्तम माणूस घडवण्यात व्हायला हवे. त्याकरीता उच्चज्ञानाच्या अनुभवासोबतच आमच्या विद्यार्थ्यांमध्ये राष्ट्राभिमान, सदाचार, सहकार्य भावना, सामंजस्य, सामाजिक बांधिलकी आणि स्वावलंबन रुजले पाहिजे याकडे आमचा कटाक्ष आहे. नविन शैक्षणिक धोरण २०२० नुसार उच्च शिक्षणात झालेले बदल स्विकारून त्याच्या अंमलबजावणीसाठी आवश्यक पायाभूत सुविधा संस्थेच्या वतीने उपलब्ध केल्या आहेत.

संस्थेच्या क्षमतेत शक्य असलेले सर्व अभ्यासक्रम व शैक्षणिक सोयी संस्थेने आपल्या शाळा कॉलेजमधून उपलब्ध करून ठेवलेल्या आहेत. आमचा ग्रामीण भाग असल्यामुळे विद्यार्थ्यावर आर्थिक ताण पडला तर तो शिक्षणापासून वंचित होतो. याची जाणीव सदैव उराशी बाळगूनच आम्ही सा-या योजना आखतो. विद्यार्थ्यांनी याचा पुरेपुर लाभ घेऊन आपली व त्यातून या संस्थेची अत्याधिक प्रगती साधावी ही आमची तळमळीची इच्छा असते. कारण, आम्ही जाणून आहोत की, आमच्या विद्यार्थ्यांचे भवितव्य हेच या संस्थेचे भवितव्य. हेच तत्व सदैव उज्ज्वल राहो, हीच आमची हार्दिक शुभेच्छा.

अमोल शिवाजीराव मोरे
अध्यक्ष, भारत शिक्षण संस्था, उमरगा

मनोगत...

प्रिय विद्यार्थी मित्रांनो ! जीवनाच्या उत्तरोत्तर प्रग्भर होत जाणा-या संघर्षाला वाटेवरून आत्मोध्दूर अन् समाजोध्दूर साधायचा असेल तर त्याला शिक्षणाशिवाय तरणोपाय नाही. आपण ग्रामीण भागातून आलात की शहरी भागातून यावर तुमची गुणवत्ता ठरत नसून, तुम्ही तुमच्या क्षमतांचा वापर, माहिती तंत्रज्ञानाची कास धरून वैयक्तिक यशस्वीतेसाठी कसा करून घेत आहात यावरच ठरते. आजतागायत अनेक ग्रामीण भागातील युवक-युवतींनी या महाविद्यालयात प्रवेश घेऊन आपल्या क्षमतांच्या व गुणवत्तेच्या आधारावर आयुष्याचे सोने केले आहे. त्यांच्या यशाने त्यांच्या आयुष्याचा उत्कर्ष तर झालाच, सोबतच महाविद्यालयाचाही लौकिक उंचावला आहे. तुमचा या महाविद्यालयातील प्रवेश, नक्कीच तुमचे जीवन अन्या संस्थेच्या प्रतिष्ठेत नवे तेज भरेल असा मला विश्वास वाटतो.

वर्ष १९५९ च्या जून मध्ये अवध्या ५० विद्यार्थी संख्येवर चालू झालेल्या आपल्या या महाविद्यालयात आज ६००० पेक्षा जास्त विद्यार्थी शिक्षण घेत आहेत. महाराष्ट्र व कर्नाटकच्या सीमेवरील या महाविद्यालयाने आपल्या उज्ज्वल परंपरेने सर्वांच्या नजरा आपल्याकडे खेचून घेतल्या आहेत. इथे पदवीपूर्व अभ्यासक्रमापासून ते पीएच.डी. संशोधनापर्यंत सर्व अभ्यासक्रम राबविले जातात. कला, वाणिज्य, सोबतच ग्रामीण भागात दुर्मिळ तरीही शहरी भागाशी स्पर्धा करू शकणारी संपन्न विज्ञानशाखा हे या महाविद्यालयाचे सामर्थ्य आहे. सर्व शाखांमध्ये अगदी पदव्युत्तर पर्यंत शिक्षण उपलब्ध करून देणा-या काही मोजक्या महाविद्यालयांपैकी आपले हे महाविद्यालय आहे. जिदी संशोधकांसाठी रसायनशास्त्र, प्राणीशास्त्र, वनस्पतीशास्त्र, भौतीकशास्त्र, समाजशास्त्र, भूगोल व वाणिज्य विभागात डॉक्टरेट पदवीसाठीच्या संशोधन कार्याचीही सुविधा इथे उपलब्ध आहे.

तंत्रज्ञानाने विकसित होणा-या जगाशी नाते टिकविण्यातही हे महाविद्यालय मागे राहिलेले नाही. कॉम्प्युटर, इंटरनेट, दृकश्राव्य शैक्षणिक साधने आदी आधुनिक बाबी इथे आणल्या गेलेल्या आहेत. मोबाईल व इंटरनेटचा वापर ही शैक्षणिक क्षेत्राची गरज बनली आहे. विषयाशी निगडीत अद्यावत ज्ञान अथवा माहिती मिळवण्यासाठी, ज्ञानदानासोबतच विषयाचे आकलन सहज होण्यासाठी, महाविद्यालयाचा संपूर्ण परीसर वाय-फाय क्षेत्रात परिवर्तीत केला आहे. या शिवाय, सर्व नवीन बदल स्विकारायला आपण नेहमी उत्सुक आहेत. आपल्या महाविद्यालयाची ग्रंथ संपदा आज तरी ग्रामीण भागातील एक अजोड उदाहरण आहे. मोठे-मोठे वाचनकक्ष, रात्र अभ्यासिका, सर्व गरजेच्या भाषेतील वृत्तपत्रे, साप्ताहिके, मासिके, नियतकालिके या काही उल्लेखनीय बाबी आपल्याकडे आहेत. तीस एकरचा विस्तीर्ण परिसर असलेल्या आपल्या महाविद्यालयात मुलांसाठी व मुलींसाठी वसतीगृह, विस्तृत खेळाची मैदाने, भरपूर क्रिडा साहित्य, नेमबाजी प्रशिक्षण केंद्र, रेफिजरेटर, एसी लॅब, करिअर कट्टा, स्पर्धापरिक्षा मार्गदर्शन केंद्र, इनक्युबेशन सेंटर, स्वतंत्र अभ्यासिका, पोलिस अकॅडमी आदी बाबी ग्रामीण भागातील गरीब विद्यार्थ्यांच्या गरजा लक्षात घेऊन जाणिवपुर्वक विकसित केल्या आहेत.

महाविद्यालयात चालणारे शैक्षणिक कार्य सतत दर्जेदार असायला पाहिजे याकडे संस्थेने नेहमी कटाक्ष ठेवलेला आहे. महाविद्यालयातील उच्च विद्याभुवीत, अनुभवी शिक्षकवृद्द नेहमी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करण्यास तत्पर असल्यामुळे इथे एक कौटूबिक जिहाळ्याचे वातावरण बाहेरून आलेल्या प्रत्येकाला जाणवत आलेले आहे. महाविद्यालयास नॅकच्या तिस-या सायकल मध्ये ‘अ’ दर्जा आणि डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठाचा शैक्षणिक आणि प्रशासकीय ऑडीटमध्ये ‘अ’ दर्जा मिळाला आहे. गुणवत्तेला प्राधान्य देण्यासाठी आम्ही सदैव तत्पर आहोत.

प्रिय विद्यार्थी बांधवांनो, हा सारा प्रपंच आपल्यासाठी आहे. आपण या सर्व प्रक्रियेचा केंद्रबिंदू आहात आपण जेवढे यशस्वी तेवढेच हे महाविद्यालय यशस्वी. केवळ सुशिक्षित नव्हे तर तुमच्यातून फुलणारा उत्तम माणूस हाच या संस्थेचा सर्वात मौल्यवान अलंकार असेल. ग्रामीण भागात अद्यावत सोई-सुविधा देणारे कदाचित हे विद्यार्थीतातील एकमेव महाविद्यालय असेल. यातीही काही कमतरता असू शकेल पण त्याकडे लक्ष न देता सुविधांचे लेणे परिधान करून इथून बाहेर पडा, स्वतःचे करिअर घडवा, चांगला नागरिक होऊन कुटूंब घडवा, समाज आणि देशाच्या विकासात हातभार लावा. तुमचे भवितव्य कलेकलेने उजळत जावो, हीच शुभकामना ...

“Enter to Learn, Go to Serve”

**डॉ.संजय एन.अस्वले
प्राचार्य, श्री.छत्रपती शिवाजी महाविद्यालय, उमरगा**

VISION MISSION GOALS & OBJECTIVES

❖ VISION :

Comprehensive Development through Education.

❖ MISSION :

Spread of education in rural region and Inculcation of values and overall personality development.

❖ GOALS :

Making rural youths able to find out employments.

Making rural youths responsible citizens.

Availing necessary opportunities to outstanding students for bright career prospects.

Making available all the sources within institution's limit for progression of students.

❖ OBJECTIVES :

Making students clean of utterance and behaviour.

Inculcating humanity and patriotism among students.

Promoting leadership qualities.

Imprinting the importance of time and discipline in the minds of students.

Instilling students with activeness and rationalism.

Strengthening the attitude of selfless service.

Ignition to talent and commitment to task.

CORE VALUES

❖ RESPONSIBILITY :

Enter to learn and Go out to serve

❖ COMMITMENT :

Ignition to Talent and Commitment to Task

❖ ACCOUNTABILITY & DIVERSITY :

Use of diversified expertise for community development as the accountability towards society.

❖ PROMOTING USE OF TECHNOLOGY :

Use of ICT in teaching learning and research process

❖ QUALITY EDUCATION :

Provide skill and value based education for Excellence.

ADMINISTRATIVE SET-UP

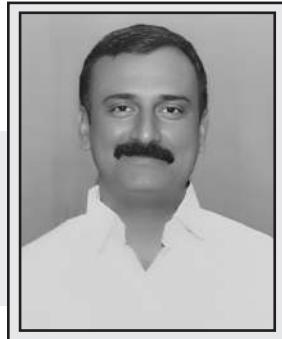
प्रा.डॉ.व्ही.एस.इंगळे
उपप्राचार्य, विज्ञान शाखा

प्रा.डॉ.पी.ए.पिटले
उपप्राचार्य, कला शाखा

प्रा.जी.एस.मोरे
उपप्राचार्य, कनिष्ठ महाविद्यालय

प्रा.एस.ए.महामुनी
पर्यवेक्षक, कनिष्ठ महाविद्यालय

श्री.आर.बी.सोनवणे
रजिस्ट्रार

श्री.नितीन कोराळे
अधिक्षक

कनिष्ठ महाविद्यालय (Junior College)

◆ अकरावी विज्ञान

प्रवेश मर्यादा : ६००
अनिवार्य विषय : इंग्रजी, पर्यावरण, आरोग्य आणि शा.शिक्षण
द्वितीय भाषा : मराठी / हिंदी / संस्कृत / माहिती तंत्रज्ञान
ऐच्छिक विषय : १) भौतिकशास्त्र २) रसायनशास्त्र ३) जीवशास्त्र
४) गणित किंवा भूगोल ५) जी.सी.ई.

टिप :

- १) उपरोक्त ऐच्छिक विषयापैकी कोणतेही चार विषय निवडावे लागतील.
- २) अकरावी विज्ञान शाखेत निवडलेले विषय बारावी विज्ञान शाखेत अभ्यासावे लागतात.
- ३) अकरावी पासूनच JEE / NEET / MHT-CET साठी विशेष बँचची सोय आणि
तयारी करून घेतली जाईल व प्रवेश मर्यादित राहतील.

CO-Ordinators
ICC, CET Course Monitors

प्रा.एस.डी.माने

◆ बारावी विज्ञान

- १) अकरावी विज्ञान शाखेत निवडलेले विषय बारावी विज्ञान शाखेत अभ्यासता येतील.
- २) बारावी विज्ञान विशेष बँचसाठी JEE / NEET / MHT-CET परिक्षांची विशेष तयारी.
- ३) अकरावी पासूनच JEE / NEET / MHT-CET साठी विशेष बँचची सोय आणि
तयारी करून घेतली जाईल व प्रवेश मर्यादित राहतील.

◆ XI व XII NEET, JEE व CET BATCH : मोठ्या शहरांमध्ये पालकांना येणारा भरमसाठ खर्च आणि विद्यार्थी पालक यांच्यावर येणारा आर्थिक, मानसिक ताण, बाहेरगावी राहिल्यामुळे पालकांच्या दुर्लक्षाने बिघडणा-या विद्यार्थ्यांचे वाढणारे प्रमाण, याचा विचार करून महाविद्यालयाने ग्रामीण भागातील होतकरू विद्यार्थ्यांना अल्प फीस मध्ये स्वतंत्र बँच सुरु केली आहे या बँचमध्ये NEET, JEE व CET परीक्षेची विशेष लक्ष देऊन तयारी करवून घेतली जाते. **विशेष :** लातूर मधील नामांकित क्लासेस मध्ये शिकविण्याचा अनुभव असलेले प्राध्यापकांची नेमणूक केली आहे. प्रत्येक विषयाच्या शिकवून झालेल्या टॉपिक वर प्रत्येक रविवारी सराव परीक्षा. या बँचमधील विद्यार्थ्यांनी करीता वस्तीगृहाची सुविधा असून प्रवेश मर्यादा ७५ आहे. XII Batch मार्च मध्ये व XI Batch जून मध्ये सुरु होते. जागरूक पालकांचा विश्वास ही आमच्या महाविद्यालयाची ओळख.

◆ अकरावी व बारावी वाणिज्य

प्रवेश मर्यादा : ६००
अनिवार्य विषय : इंग्रजी, पर्यावरण, आरोग्य आणि शा.शिक्षण
द्वितीय भाषा : मराठी / हिंदी
ऐच्छिक विषय : १) पुस्तपालन व लेखाकर्म २) वाणिज्य संघटन आणि व्यवस्थापन ३) सचिवाची कार्यपद्धती
४) अर्थशास्त्र ५) सहकार

टिप : उपरोक्त ऐच्छिक विषयापैकी कोणतेही चार विषय निवडावे लागतील.

११ वी वाणिज्य शाखेत निवडलेले विषय १२ वी वाणिज्य शाखेत अभ्यासावे लागतील.

◆ अकरावी व बारावी कला

प्रवेश मर्यादा	: ४८०
अनिवार्य विषय	: इंग्रजी, पर्यावरण, आरोग्य आणि शा.शिक्षण
द्वितीय भाषा	: मराठी / हिंदी
ऐच्छिक विषय	: १) समाजशास्त्र २) राज्यशास्त्र ३) इतिहास ४) भूगोल ५) अर्थशास्त्र ६) शिक्षणशास्त्र ७) संगीत

टिप : १) उपरोक्त ऐच्छिक विषयांपैकी कोणतेही चार विषय निवडावे लागतील.

२) संगीत ऐच्छिक विषय घेतल्यास अन्य दोन ऐच्छिक विषय निवडावे लागतात.

३) अकरावी कला शाखेत निवडलेले विषयच बारावी कला शाखेत अभ्यासावे लागतील.

४) विविध स्पर्धा परिक्षांची तयारी करून सराव परिक्षा घेतल्या जातात.

◆ अकरावी व बारावी एच.एस.सी. व्होकेशनल अभ्यासक्रम (MCVC)

देशातील वाढती बेरोजगारी, विद्यार्थ्यांचा उच्चशिक्षणाकडे दिशाहीन ओढा या काही समस्यांचा अभ्यास करून, शिक्षण क्षेत्रात सुधारणा घडवून आणण्यासाठी केंद्र शासनाने नेमलेल्या कोठारी आयोगाने + २ स्तरावर रोजगार व स्वयंरोजगारक्षम अभ्यासक्रमांची शिफारस केली होती. त्या अनुषंगाने देशभरात व्यवसायाभिमुख, किमान कौशल्यावर अधारित एम.सी.व्ही.सी.चे (एच.एस.सी.व्होकेशनल) अभ्यासक्रम सुरू करण्यात आले. इ.११ वी १२ वी असे दोन वर्षांचे हे अभ्यासक्रम असून, विद्यार्थ्यांनी स्वयंरोजगारकडे प्रवृत्त व्हावे असा मुख्य उद्देश ठेवण्यात आला आहे.

प्रवेश मर्यादा : प्रत्येकी २०

अनिवार्य विषय : १) इंग्रजी २) जनरल फांडेशन कोर्स ३) पर्यावरणशास्त्र

द्वितीय भाषा : मराठी / हिंदी

ऐच्छिक विषय : 1) Mechanical Technology Paper I, II & III
2) Horticulture Paper I, II, & III
3) Accounting and office Management Paper I, II & III
4) Electrical Technology Paper I, II & III
5) Automobile Technology Paper I, II & III
6) Food Product Technology Paper I, II & III

◆ पोलिस व सैन्य भरती पूर्व प्रशिक्षण अँडमी

आपल्या महाविद्यालयात सन २०२३-२४ या शैक्षणिक वर्षा पासून पोलीस व सैन्य भरती पूर्व प्रशिक्षण केंद्र सुरू करण्यात आलेली आहे. या केंद्राची प्रवेश क्षमता १२० आहे. या अँडमी मध्ये कनिष्ठ व वरिष्ठ महाविद्यालयातील ५६ मुले व ६५ मुलींनी गतवर्षी प्रवेश घेतला होता. विद्यार्थ्यांकडून पोलीस व सैन्य भरतीसाठी आवश्यक असणारी मैदानी तयारी (रनिंग, गोळाफेक, पुलप्स) माजी सैनिकांकडून करून घेतली जाते. तसेच विद्यार्थ्यांना लेखी परिक्षेचे मार्गदर्शन करून त्यांच्या लेखी परिक्षा घेऊन तयारी करून घेतली जाते.

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण -२०२० च्या अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने (पदवी-पदव्युत्तर प्रथम वर्षासाठी)

विद्यार्थ्यांना मुल्याधारित शिक्षणाबरोबरच कौशल्य प्रशिक्षण देवून भारताला ज्ञान महासत्ता बनवण्यासाठी आणि नवीन्यपुर्ण शिक्षण आणि संशोधनाच्या सुविधा उपलब्ध करून देण्यासाठी भारत सरकारने नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० लागू केले आहे. त्या धोरणाची अमलबजावणी शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४ पासून सुरू झाली आहे. शैक्षणिक वर्ष २०२५-२६ मध्ये पदवी प्रथम वर्षासाठी प्रवेश घेणा-या सर्व विद्यार्थ्यांना नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणानुसार प्रवेशासाठी खालील बाबी अंतभूत केलेल्या आहेत.

१) पदवी - पदव्युत्तर अभ्यासक्रमासाठी श्रेयांक पद्धत (Credit System) लागू राहील.

२) पदवी अभ्यासक्रम ३ आणि ४ वर्षांचा असेल.

३) पदवी- पदव्युत्तर अभ्यासक्रमात Multiple Entry व Multiple Exit चा पर्याय देण्यात आला आहे.

४) आपण पूर्ण केलेल्या अभ्यासक्रमाचे श्रेयाक एकत्रित जमा करण्यासाठी पदवी- पदव्युत्तर प्रथम वर्षात प्रवेश घेणा-या विद्यार्थ्यांना Academic Bank of Credit चे अकाउंट काढणे अनिवार्य आहे. त्यासाठी www.abc.gov.in या वेबसाईटचा वापर करावा.

टीप :

या व्यतिरिक्त नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणानुसार विद्यापीठाकडून प्राप्त सूचना आणि अभ्यासक्रमातील बदल महाविद्यालयातील संबंधित विभागातून माहिती करून घ्याव्यात तसेच अधिक माहितीसाठी महाविद्यालय वेबसाईट www.scSCO.org.in भेट द्यावी.

New Education Policy- Syllabus for UG First Year BA,B.SC.,B.COM
(Three/ FourYear Honours / Honours with Research) Degree Programme with
Multiple Entry and Exit Options

Illustrative credit distribution Structure for B.A./ B.Com./B.Sc. (Three/Four Years Honours/ Honours with Research) Degree Programme with Multiple Entry and Exit Options

❖ B.A / B.Com. / B.Sc. First Year (1st and 2nd Semester)

COURSE TYPE	SEMESTER- I		TOTAL CREDITS	SEMESTER- II		TOTAL CREDITS
	Course Code	Credits		Course Code	Credits	
Major -I (Core) M 1 Mandatory	DSC-1	4	12	DSC- 4	4	12
Major -I (Core) M 2 Mandatory	DSC- 2	4		DSC- 5	4	
Major -I (Core) M 3 Mandatory	DSC- 3	4		DSC- 6	4	

Major Electives (Choose any one from pool of courses)	--	--	--	--	--	--
Minor (Choose any one from pool of courses) <i>It is from different discipline of the same faculty</i>	--	--	--	--	--	--
GE/OE (Generic / Open Elective) (Choose any one from pool of courses) <i>It Should be chosen compulsorily from the faculty other than that of Major</i>	GE/OE-1	2	2	GE/OE-2	2	2
VSC (Vocational skill Courses) <i>(Choose any one from pool of courses)</i>	--	--	2	VSC-1	2	2
SEC (Skill Enhancement Courses) <i>(Choose any one from pool of courses)</i>	SEC- 1	2		--	--	
AEC (Ability Enhancement Courses) <i>(Common for all Faculty)</i>	AEC-1 (English)	2	4	AEC-2 (English)	2	4
VEC (Value Education Courses) <i>(Common for all Faculty)</i>	--	--		VEC-1 (Constitution of India)	2	
IKS (Indian knowledge system Courses) <i>(Common for all Faculty)</i>	IKS-1	2		--	--	
OJT (On Job Training)	--	--	2	--	--	2
FP (Field Project)	--	--		--	--	
CEP (Community Engagement Project) <i>(Common for all Faculty)</i>	--	--		--	--	
CC (Co-curricular Courses) <i>(Common for all Faculty)</i>	CC- 1 Health and Wellness	2		CC- 2 Yoga education/ Sports & Fitness	2	
RM (Research Methodology) Course	--	--		--	--	
RP (Research Project)	--	--				
			22			22

Exit Option : Award of UG Certificate in 3 Majors with 44 credits and an additional 4 credits of core NSQF course / Internship OR continue with Major and Minor

* AEC -2 : MIL -1(Hindi/ Marathi/ Pali & Buddhism /Sanskrit/ Urdu)

❖ **B.A / B.Com. / B.Sc. Second Year (3rd and 4th Semester)**

COURSE TYPE	SEMESTER- III		TOTAL CREDITS	SEMESTER- IV		TOTAL CREDITS
	Course Code	Credits		Course Code	Credits	
Major -I (Core) Mandatory (Student will be choosing one subject as a major out of major subjects and subject as a minor)	DSC-7 DSC -8	4 4	8	DSC-9 DSC -10	4 4	8
Major -Electives (Choose any one from pool of courses)	-	-		-	-	
Minor - (Choose any two from pool of courses) It is from different discipline of the same faculty	M-1 M-2	2 2	4	M-3 M-4	2 2	4
GE/OE - (Generic /open Elective) (Choose any two from pool of courses) It should be chosen compulsorily from the faculty other than that of Major	GE / OE-3	2	2	GE / OE-4	2	2
VSC- (Vocational Skill Course) (Choose anyone from pool of courses)	VSC -2	2	2	-	-	2
SEC- (Skill Enhancement Course) (Choose anyone from pool of courses)	-	-		SEC -2	2	
AEC- (Ability Enhancement Course) (Choose any one from pool of language courses)	AEC-3 (English)	2	4	AEC-4 (MIL-2)	2	2
VEC- (Value Education Course) (Common for all faculty)	VEC-2 Environ- ment studies	2		-	-	
IKS - (Indian Knowledge System Course) (Common for all faculty)	-	-		-	-	
OJT- (On Job Training)	-	-	2	-	-	4
FP- (Field Project)	-	-		-	-	
CEP - (Community Engagement Project) (Common for all faculty)	-	-		FP-1	2	
CC - (Co-curricular Courses (Common for all faculty)	CC-3	2		CC-4	2	

RM - (Research Methodology course)	-	-	-	-	-	
RP - (Research Project)	-	-		-	-	
		22				22

Exit Option : Award of UG Diploma in Major and Minor with 88 Credits and an Additional 4 credits of core NSQF Course / Internship OR Continue with Major and Minor

* AEC -4 : (MIL -2) Hindi/ Marathi/ Pali & Buddhism /Sanskrit/ Urdu

❖ NEP Structure B.Sc. First Year Semester - I&II (2025-26)

अ. क्र.	अभ्यासक्रमाचा प्रकार	क्रेडीट/ श्रेण्यांक	विषय - निवड
1.	मुख्य विषय/Major Subjects (कोणताही (तीन विषयाचा) एक गट/ Group निवडता येईल) प्रत्येक विषय चार क्रेडीटचा असेल.	12 + 12	1. Physics, Chemistry, Maths 2. Chemistry, Botany, Zoology 3. Physics, Chemistry, Ind. Chemistry 4. Physics, Chemistry, Electronics 5. Physics, Chemistry, Comp. Science 6. Physics, Maths, Comp. Science 7. Physics, Electronics, Comp. Science
2.	Generic Elective / Open Elective (GE/OE)	02 + 02	GE/OE कला शाखा किंवा वाणिज्य शाखेतील एक विषय निवडावे लागेल.
3.	कौशल्य संवर्धन अभ्यासक्रम Skill Enhancement Course / व्यवसायिक कौशल्य अभ्यासक्रम Vocational Skill Course.	02 + 02	१. कौशल्य संवर्धन अभ्यासक्रम (SEC) पहिल्या सत्रासाठी असेल. २. व्यवसायिक कौशल्य अभ्यासक्रम (VSC) दुस-या सत्रासाठी असेल. (वरील दोन्ही अभ्यासक्रम विद्यापीठाने दिलेल्या बास्केट मधूनच निवडावे लागतील.)
4.	क्षमता संवर्धन अभ्यासक्रम Skill (Ability Enhancement Course) AEC	02 + 02	१. क्षमता संवर्धन अभ्यासक्रम व (AEC) इंग्रजी हा अनिवार्य विषय पहिल्या व दुस-या सत्रासाठी मराठी /हिंदीअसेल.
5.	A) भारतीय ज्ञान व्यवस्था (Indian Knowledge System) अभ्यासक्रम B) भारतीय संविधान (Constitution of India)	02 + 02	१. भारतीय ज्ञान व्यवस्था अभ्यासक्रम फक्त पहिल्या सत्रासाठी असेल २. भारतीय संविधान अभ्यासक्रम फक्त दुस-या सत्रासाठी असेल वरील दोन्ही अभ्यासक्रम विद्यापीठाने दिलेल्या बास्केट मधूनच निवडावे लागतील.
6.	Co-Curricular Course CC -1 : Health and Wellness CC-2 : Yoga Edn/ Sports and Fitness	02 + 02	CC -1 : Health and Wellness विषय पहिल्या सत्रासाठी असेल CC-2 : Yoga Edn/ Sports and Fitness विषय दुस-या सत्रासाठी असेल
	B.Sc. Sem.I Credita -22	-	-

❖ B.A. First Year (2025-26)

“राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण -२०२०” ची अंमलबजावणी शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ पासून होत आहे. त्यानुसार बी.ए.प्रथम वर्षासाठी विषयांची निवड खालील प्रमाणे करावी लागेल. बी.ए.प्रथम वर्षाचा अभ्यासक्रम एकूण ४४ क्रेडिटचा असेल. (प्रथम सत्र २२ क्रेडिट आणि द्वितीय सत्र २२ क्रेडिट) असेल.

क्र .	अभ्यासक्र माचा प्रकार	क्रेडिट	विषय -निवड
1.	मुख्य विषय/Major Subjects(कोणतेही तीन विषय निवडावेत) (Each Subject 4 Credits)	12 (4+4+ 4Cr.)	१. मराठी / हिंदी/ इंग्रजी २. राज्यशास्त्र / शारिरीक शिक्षण ३. समाजशास्त्र ४. भूगोल /इतिहास ५. अर्थशास्त्र
2.	Generic / Open Elective	02 (Cr.)	GE/OE मध्ये विज्ञान शाखा किंवा वाणिज्य शाखेतील एक विषय निवडावा लागेल.
3.	कौशल्य संवर्धन अभ्यासक्रम Skill Enhancement Course / व्यवसायिक कौशल्य अभ्यासक्रम Vocational Skill Course.	02(Cr.)	१. कौशल्य संवर्धन अभ्यासक्रम (SEC) पहिल्या सत्रासाठी असेल. २. व्यवसायिक कौशल्य अभ्यासक्रम (VSC) दुस-या सत्रासाठी असेल. (वरील दोन्ही अभ्यासक्रम विद्यापीठाने दिलेल्या बास्केट मधूनच निवडावा लागेल.)
4.	क्षमता संवर्धन अभ्यासक्रम (Ability Enhancement Course)	02(Cr.)	१. क्षमता संवर्धन अभ्यासक्रम (AEC) इंग्रजी हा अनिवार्य विषय पहिल्या सत्रासाठी असेल. २.क्षमता संवर्धन अभ्यासक्रम (AEC) मराठी /हिंदी विषय दुस-या सत्रासाठी असेल.
5.	मूल्यशिक्षण अभ्यासक्रम (Value Education Course)	02(Cr.)	मूल्यशिक्षण अभ्यासक्रम (VEC) (Stitution of India) फक्त दुस-या सत्रासाठी असेल.
6.	भारतीय ज्ञान व्यवस्था अभ्यासक्रम (Indian Knowledge System)	02(Cr.)	भारतीय ज्ञान व्यवस्था अभ्यासक्रम (IKS) फक्त पहिल्या सत्रासाठी असेल
7.	Co - Curricular Course CC - 1 : Health and Wellness / NCC CC - 1 : Yoga / Sports and Fitness	02(Cr.)	CC - 1 : Health and Wellness - पहिल्या सत्रासाठी असेल CC - 1 : Yoga / Sports and Fitness दुस-या सत्रासाठी असेल

Note : Major, SEC / VSC या विषयांना पहिल्या दुस-या सत्रासाठी प्रात्यक्षिक परीक्षा लागू असेल.

❖ B.A. Second Year (2025-26)

बी.ए.द्वितीय वर्षाचा अभ्यासक्रम एकूण ४४ क्रेडिटचा (तृतीय सत्र २२ क्रेडिट आणि चतुर्थ सत्र २२ क्रेडिट) असेल. विषयाची निवड खालील प्रमाणे करावी.

क्र .	अभ्यासक्र माचा प्रकार	क्रेडिट	विषय -निवड
1.	मुख्य विषय/Major Subjects (कोणतेही एक विषय निवडावेत)	DSC -7 (4Cr.) DSC -8 (4Cr.)	बी.ए.प्रथम वर्षात निवडलेल्या तीन मुख्य (Major Course) विषयापैकीच एक विषय निवडावा लागेल.
2.	उप विषय (Minor Subject)	Minor -(4Cr.)	बी.ए.प्रथम वर्षात निवडलेल्या तीन मुख्य (Major Course) विषयापैकीच एक विषय निवडावा लागेल.

3.	Generic / Open elective	GE/OE (02)	GE/OE मध्ये विज्ञान शाखा किंवा वाणिज्य शाखेतील एक विषय निवडावा लागेल.
4.	व्यावसायिक कौशल्य अभ्यासक्रम Vocational Skill Course / कौशल्यसंवर्धन अभ्यासक्रम Skill Enhancement Course	02(Cr.)	1. व्यावसायिक कौशल्य अभ्यासक्रम (VSC) तिस-या सत्रासाठी असेल. 2. कौशल्य संवर्धन अभ्यासक्रम (SEC) चौथ्या सत्रासाठी असेल. (वरोल दोन्ही अभ्यासक्रम विद्यापीठाने दिलेल्या बास्केट मधून नवडावा लागेल.)
5.	क्षमता संवर्धन अभ्यासक्रम (Ability Enhancement Course)	02(Cr.)	क्षमता संवर्धन अभ्यासक्रम (AEC) इंग्रजी हा अनिवार्य विषय तिस-या सत्रासाठी असेल. 2. क्षमता संवर्धन अभ्यासक्रमात (AEC) मराठी / हिंदी विषय सत्रासाठी असेल.
6.	मुल्यशिक्षण अभ्यासक्रम (Value Education Course)	02(Cr.)	मुल्यशिक्षण अभ्यासक्रम (VEC) पर्यावरणीय अभ्यास Environment Studies हा अभ्यासक्रम फक्त सत्रासाठी असेल
7.	Co - Curricular Course	02(Cr.)	विद्यापीठाने निर्धारित केलेला का कोर्स तिस-या सत्रासाठी दोन क्रेडीटचा सर्वांना अनिवार्य असेल.
		02(Cr.)	1. चौथ्या सत्रासाठी क्रेडीटचा असेल. 2. चौथ्या सत्रासाठी क्रेडीटचा असेल.

Note : Major, SEC / VSC या विषयांना तिस-या व चौथ्या सत्रासाठी प्रात्यक्षिक परीक्षा लागू असेल.

❖ B.A. Third Year (2025-26)

शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४ पासून बी.ए.तृतीय वर्षासाठी CBCS पॅर्टन लागू आहे. त्याप्रमाणे क्रेडीट आधारित विषयांची निवड करावी लागेल.

❖ B. COM. First Year Semester- I&II (2025-26)

No.	Course Type	Course Code	First Semester	Course Code	First Semester	Credits	Total Credit
1.	Major-1 (Course) M1 Accounting & Finance Mandatory Major-2 (Course) M2 Business Administration & Management Mandatory Major-3 (Course) M3 Entrepreneurship Development Mandatory	DSC -1 DSC -2 DSC -3	Financial Accounting -I Principles of Management -I Entrepreneurship Development -I	DSC -4 DSC -5 DSC -6	Financial Accounting -II Principles of Management -II Entrepreneurship Development-II	4 4 4	12
2.	GE/OE (Generic /Open Elective) (Choose any one from pool of courses)should be chosen compulsorily from the faculty other than that of Major	GE/OE-1	Basics of Accounting	GE/OE-1	Basics of Marketing	2	2

3.	SEC - Skill Enhancement Courses (Choose any one from pool of courses)	SEC-1	Office Automation Tools-1	SEC-2	Business Documentation	2	2
4.	AEC (Ability Enhancement Courses) (Common for all faculty)	AEC -1	English	AEC -2	English/Hindi/ Marathi	2	4
5.	VEC (Value Education Courses) (Common for all faculty)	—	—	VEC-1	Constitution of India		
6.	IKS (Indian Knowledge System) Courses (Common for all faculty)	IKS -1	Marathvadyatil Saint Sahity	IKS -2	Marathi -I	2	
Total Credit for Semester - I & II						22	

❖ B. COM. Seconder Year Semester - III&IV (2025-26)

No.	Course Type	Course Code	First Semester	Course Code	First Semester	Credits	Total Credit
1.	Major-1 (Course) M1 Accounting & Finance Mandatory Major-2 (Course) M2 Business Administration & Management Mandatory Major-3 (Course) M3 Entrepreneurship Development Mandatory	DSC -8 DSC -7 DSC -8	Cost Accounting -I Corporate Accounting -I MSME Accounting -I	DSC -10 DSC -9 DSC -10	Cost Accounting -II Corporate Accounting -I MSME Accounting -I	4 4 4	12
2.	Minor -2 (Core)M2- Business Administration & Management	M -1 M -2	B.M.& S. Fund of Marketing -I	M -1 M -2	B.M.& S. Fund of Marketing -I	2 2	4
3.	GE/OE (Generic /Open Elective) (Choose any one from pool of basket) it should chosen compulsory from the faculty other than that of Major	GE/OE-3	Fun of Banking	GE/OE-4	Fun of Insurance	2	2
4.	VSC - (Vocational Skill Courses (Choose any one from pool of courses)	VSC-2	E-Commerce	---	---	---	2
5.	SEC (Skill Enhancement Courses (Choose any one from pool of courses)	SEC -1	---	SEC -2	Business Presentation	2	
6.	AEC (Ability Enhancement Courses) (Common for all faculty)	AEC -3	English	AEC-4	English / Hindi / Marathi	2	2
Total Credit for Semester - I & II						22	22

Faculty of Science B.Sc. :

Course Co-Ordinator

♦ बी. एस्सी. प्रथम वर्ष

प्रवेश मर्यादा : २९०

ऐच्छिक विषय : खालीलपैकी कोणत्याही एका बास्केट ची निवड करता येईल.

मेजर विषय व मायनर विषय :

प्रा.डॉ.ही.एस.सुर्यवंशी

Bucket - I	: Physics, Chemistry, Mathematics
Bucket - II	: Chemistry, Botany, Zoology
Bucket - III	: Physics, Chemistry, Industrial Chemistry
Bucket - IV	: Physics, Chemistry, Electronics
Bucket - V	: Physics, Chemistry, Computer Science
Bucket - VI	: Physics, Electronic, Computer Science
Bucket - VII	: Physics, Mathematics, Computer Science

बी.एस्सी.मध्ये प्रवेश घेतलेल्या
विद्यार्थ्यांसाठी :
करिअर मार्गदर्शन, रेमिडीअल कोचिंग,
प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम, विज्ञान प्रदर्शन,
औद्योगिक सहल,कार्यशाळा

वरिल उपक्रमांत सहभाग घेणे व नियमित
उपस्थित राहणेआवश्यक आहे.

♦ बी. एस्सी. तृतीय वर्ष (CBCGS)

टिप : बी.एस्सी.प्रथम वर्षांसाठी निवडलेले (३) ऐच्छिक विषयच तृतीय वर्षांसाठी अभ्यासावे लागतील.

B.Sc. in Computer Science (BCS)

Course Co-ordinator

प्रा.डॉ.एस.एस.रेवते

Intake capacity : 60

Eligibility :

12th Science with passed OR

Three year diploma course in Engineering

Conducted by technical Education,

Maharashtra OR MCVC with computer techniques/IT/Electronics

B.Sc. in Information Technology (B.Sc. IT)

Intake capacity : 60

Eligibility :

12th Science with passed OR

Three year diploma course in Engineering

Conducted by technical Education, Maharashtra

OR MCVC with computer techniques/
IT/Electronics

या अभ्यासक्रमांस प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी :
ICT Based स्वतंत्र वर्गाची सोयमाहिती तंत्रज्ञान,
हार्डवेअर, सॉफ्टवेअर, कॉम्प्युटर लॅंग्वेज शिकण्याची सोय
आय.टी. क्षोत्रातील मान्यवरांचे व्याख्यान, करिअर मार्गदर्शन
Training आणि Placement प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम
या विविध उपक्रमांत विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेणे
आवश्यक आहे.

Faculty of Science M.Sc.

Course Co-Ordinator

♦ M.Sc. (Chemistry)

• प्रवेश मर्यादा : ३०

प्रवेश PG-CET प्रवेश परीक्षा व मेरीटनुसार दिला जाईल

NEP - 2020 अभ्यासक्रम वर्गामध्ये नियमित उपस्थित

राहणे आवश्यक आहे.

विज्ञान पोस्टर स्पर्धा व विद्यापीठ अविष्कार स्पर्धेत सहभाग घेणे बंधनकारक

Training Placement & CampusDrive ची सुविधा

SWAYAM Course ची सुविधा

प्रा.डॉ.व्ही.एस.इंगाळे

♦ M.Sc. (Physics)

प्रवेश मर्यादा : ३०

प्रवेश PG-CET प्रवेश परीक्षा व मेरीटनुसार दिला जाईल

NEP - 2020 अभ्यासक्रम वर्गामध्ये नियमित उपस्थित राहणे आवश्यक आहे.

विज्ञान पोस्टर स्पर्धा व विद्यापीठ अविष्कार स्पर्धेत सहभाग घेणे बंधनकारक

Training Placement & CampusDrive ची सुविधा

प्रा.डॉ.ए.एस.पदमपल्ले

Department of Chemistry & Industrial Chemistry

श्री छत्रपती शिवाजी महाविद्यालयाची स्थापना जुन १९५९ मध्ये झाली त्यावेळेपासूनच रसायनशास्त्र विभाग कार्यरत आहे. औद्योगिक क्षेत्रातील नोकरीचे महत्व ओळखून महाविद्यालयात १९८१ पासून औद्योगिक रसायनशास्त्र हा विषय सुरु करण्यातआला. महाविद्यालयाच्या परिसरातील ग्रामीण भागातील पदवी झालेले विद्यार्थी पदव्युत्तर शिक्षणापासून वंचित राहू नये म्हणून संस्थेने जून १९९१ पासून रसायनशास्त्र विषयात पदव्युत्तर शिक्षणाची सोय केली. संशोधनाचे महत्व जाणून पदव्युत्तर झालेल्या विद्यार्थ्यांना संशोधन करता यावे यासाठी रसायनशास्त्र विषयात एप्रिल १९९६ पासून संशोधन केंद्र कार्यरत आहे. आजपर्यंत विभागातून अनेक विद्यार्थ्यांनी रसायनशास्त्र विषयातून पदव्युत्तर शिक्षणाचा लाभ घेतला आहे. त्यामुळे अनेक विद्यार्थी नामांकित औद्योगिक कंपन्यामध्ये, विविध विभागामध्ये, प्रशासकीय क्षेत्रात कार्यरत आहेत. संशोधन हा देशाचा महत्वाचा घटक आहे ओळखून Research Center (संशोधन केंद्र) सुरु केले असून आतापर्यंत विभागातून ३१ विद्यार्थ्यांना पीएच.डी. प्रदान केली आहे. तसेच विविध महाविद्यालय, विद्यापीठातील संशोधकांना व आमच्या महाविद्यालयाच्या संशोधकांना कॉमन रिसर्च फॅसिलीटी सेंटर मध्ये FTIR व UV Visible स्पेक्ट्राची सोय आहे. आजपर्यंत विभागातून जवळपास ३५ विद्यार्थ्यांनी SET,NET,GATE या राष्ट्रीय दर्जाच्या पात्रता परिक्षेत विशेष प्राविण्य मिळवून राष्ट्रीय दर्जाच्या संशोधन प्रयोगशाळेत यशस्वीरित्या संशोधनाचे कार्य हाती घेवून देशाच्या उभारणीस मदत करत आहेत.

औद्योगिक रसायनशास्त्र हा एक ऐच्छिक विषय बी.एस्सी. च्या विद्यार्थ्यांनां शिकवला जातो. औद्योगिक क्षेत्रामध्ये मेक इन इंडियासाठी आज कुशल मनुष्यबळाची गरज आहे. त्या दृष्टीने नवीन अभ्यासक्रम तयार केलेला आहे. हा अभ्यासक्रमपूर्ण झाल्यानंतर महाविद्यालयाच्या प्लेसमेंट सेलद्वारे विद्यार्थ्यांना विविध/ नामांकित कंपन्यामध्ये रोजगाराच्या संधी उपलब्ध आहेत. औद्योगिक प्रात्यक्षिक रसायनशास्त्र विषयाचे ज्ञान वाढवण्यासाठी औद्योगिक सहलीचे आयोजन केले जाते. तीन वर्षांचा हा अभ्यासक्रम पूर्ण केल्या नंतर विद्यार्थी इंडस्ट्री मध्ये जॉबला जाण्यास तयार होतो. बी.एस्सी.इंडस्ट्रीयल केमिस्टी अभ्यासक्रम पास झाल्यानंतर उच्च शिक्षण घेण्यासाठी M.Sc. Industrial Chemistry, M.Sc. Software Engineering ला प्रवेश घेता येईल. Industry - Institute-Interaction या योजनेअंतर्गत विविध कंपन्यातील नामांकित पाहुणे / तज्ज्ञ व्यक्ती यांचे गेस्ट लेक्चर्स आयोजन केले जातात. त्यामुळे औद्योगिक क्षेत्रातील नवनवीन ज्ञान विद्यार्थ्यांना मिळते.

Department of Physics

भौतिकशास्त्र विभागाची स्थापना १९५९ या वर्षी करण्यात आली. तेंव्हापासून आजपर्यंत उच्च शिक्षण संशोधन आणि गुणवत्ता जोपासण्याचे कार्य अविरत चालू आहे. वैज्ञानिक क्षेत्रात होणारे संशोधन व प्रगती लक्षात घेवून सन १९८१ पासून इलेक्ट्रॉनिक विषयाची सुरुवात करण्यात आली. ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांना पदव्युत्तर शिक्षणासाठी बाहेर जाण्याची गरज भासू नये, यासाठी सन १९९१ पासून एम.एस्सी.भौतिकशास्त्र या विषयाची सुरुवात करण्यात आली. विविध प्रयोग शाळा व सुसज्ज उपकरणासह भौतिकशास्त्र विभाग अद्यावत आहे. भौतिकशास्त्र व आंतरशाखिय संशोधनासाठी कॉमन रिसर्च फॅसिलीटी सेंटर (CRFC) ची स्थापना ८ मार्च २०१० ला करण्यात आली. तत्कालीन मुख्यमंत्री मा.अशोकरावजी चव्हाण यांच्या हस्ते या सेंटरचे उद्घाटन करण्यात आले. त्याप्रसंगी डॉ.बाबासाहेब अंबेडकर मराठवाडा विद्यार्पीठाचे कुलगुरु मा. नागनाथ कोत्तापल्ले हे उपस्थित होते. हे सेंटर अत्याधुनिक उपकरणानी सज्ज असून शेकडो विद्यार्थी संशोधक याचा फायदा घेत आहेत व आपल्या संशोधनात भर टाकीत आहेत. कॉमन रिसर्च फॅसिलीटी सेंटरमधील अत्याधुनिक उपकरणामध्ये एक्स-रे डीफ्रॉक्टो मीटर(XRD), एफ.टी.आय.आर.(FTIR) व युक्तीव्हाजीबल स्पेक्ट्रोफोटोमीटर (UV Spectrophotometer) व ए.सी/डी.सी.रेसिस्टीव्हिटी (Resistivity) टी.ई.पी. अंतर्भूत असून त्याच्या सहाय्याने पदार्थाच्या विविध गुणधर्मांचा अभ्यास करता येतो. तसेच पदार्थाच्या इतर गुणधर्मांचा अभ्यास करण्यासाठी इलेक्ट्रॉनीक बॅलंस, फर्णेस, हाय व्हयाकुम पंप व सेंट्रीफ्युज मशीन इ.उपकरणे सज्ज आहेत.

भौतिकशास्त्र विभागात एकूण ०५ संशोधन मार्गदर्शन असून ०९ संशोधक विद्यार्थी त्यांच्या मार्गदर्शनाखाली पीएच.डी.साठी संशोधन कार्य करीत आहेत. नियमित मार्गदर्शन आणि प्रात्यक्षिक यामुळे भौतिकशास्त्र विभागातील अनेक विद्यार्थी विविध क्षेत्रामध्ये उच्च पदावर कार्य करीत आहेत. भौतिकशास्त्र विषय घेऊन पदवी व पदव्युत्तर शिक्षण घेतले तर खालील क्षेत्रांमध्ये विद्यार्थ्यांना नौकरीची संधी उपलब्ध होवू शकते.

१. DRDO, ISRO, VSSC, SSPL यासारख्या भारत सरकारच्या संशोधन संस्थामध्ये, वैज्ञानिक या पदावर रुजू होवू शकतो. २. इलेक्ट्रॉनिक्स हा विषय घेणा-यांना BSNL, BHEL, ISRO, NTPC, SAIL या सरकारी कंपन्यामध्ये नौकरीची संधी मिळते.

Department of Botany

भारत शिक्षण संस्थेच्या श्री छत्रपती शिवाजी महाविद्यालयात १९५९ पासून वनस्पतीशास्त्र विभाग कार्यरत आहे. विभागात सर्वच पायाभूत सुविधा उपलब्ध असून अत्याधुनिक उती संवर्धन प्रयोगशाळा, हरबेरीयम आणि वनस्पती संग्रहालय हे या विभागाचे आकर्षण आहे. जागतिक स्तरावरील आव्हानांचा सामना करण्यासाठी अद्यावत ज्ञान व कौशल्य विद्यार्थ्यांमध्ये विकसीत करणे. ही दृष्टी ठेऊनच विद्यार्थ्यांचा शारीरिक, मानसिक व आध्यात्मिकदृष्ट्या विकास साधणे या कर्तव्यबुधीने विभागाने खालील ध्येय व उद्दिष्टे नजरेसमोर ठेवली आहेत.

१. उत्कृष्ट वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा व शैक्षणिक वातावरण पुरविणे
२. नेचर मीट क्लब च्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांमध्ये निसर्गामार्तेविषयी प्रेम निर्माण करण्यासाठी शैक्षणिक सहलीचे आयोजन करणे.
३. जीवनातील कोणत्याही आव्हानांना सामोरे जाण्यासाठी उच्चशिक्षित, आत्माविश्वासाने जगणारे, विद्यार्थी तयार करणे.
४. बदलाच्या दिशेने जाण्यासाठी ज्ञानकोश केंद्र तयार करणे.

अत्याधुनिक प्रायोगिक यंत्रामध्ये प्रामुख्याने व्हर्टोकल लॅमिनार फ्लो, बायोलॉजीकल ऑक्सिजन डिमांड केमीकल, रासायनिक ऑक्सिजन डिमांड डायजेस्टर, अतिनिल चेंबर, इत्यादींचा उल्लेख करावाच लागेल. विद्यार्थ्यांना नैसर्गिक वातावरणातील वनस्पतींचा अभ्यास करता यावा यासाठी वनस्पती आणि औषधी वनस्पतीउद्यान महाविद्यालयीन परिसरात उपलब्ध करून देण्यात आले आहे. संशोधना सोबतच विभागामार्फत अनेक सल्ला सेवा मोफत चालवल्या जातात, ज्यामध्ये प्रामुख्याने शेतक-यासाठी कृषी सल्ला, औषधी वनस्पती लागवड मार्गदर्शन, वनस्पती ओळख मार्गदर्शन इत्यादी आहे.

Department of Zoology

महाविद्यालयात प्राणिशास्त्र विभाग १९५९ पासून सुरू आहे. विद्यार्थ्यांमध्ये विषयाची गोडी निर्माण करणे उच्च दर्जाच्या शिक्षणासाठी उच्च प्रतिच्या पायाभूत शैक्षणिक सुविधा उपलब्ध करून देणे इत्यादी उद्देशाने या विभागात अध्ययन अध्यापन चालू आहे. संशोधनास विद्यार्थ्यांना प्रेरणा मिळावी. त्या दृष्टीने विभागामध्ये अद्यावत संशोधन प्रयोगशाळा व त्यासाठी लागणारी अत्याधुनिक उपकरणे उपलब्ध आहेत.

प्राणीशास्त्र संकलन विभागात जवळपास ४० वर्षांपासून जतन करून ठेवलेले अविकसीत अर्भके, परिसरामध्ये सापडणारे विविध सर्प यांचे संकलन विद्यार्थ्यांना अभ्यासास उपयुक्त आहे. जवळजवळ ११७ Specimens या संकलनामध्ये आहेत. तसेच Fish Aquarium विद्यार्थ्यांना उपलब्ध केले आहे. प्राणिशास्त्र विषयाची पदवी घेवून विविध स्पर्धा, तसेच मत्स्य विभागामध्ये नौकरीची संधी आहे. मत्स्य व्यवसाय कुकुटपालन, वराह पालन, ससे पालन, इमूपालन इ.स्वयंरोजगाराची संधी प्राणिशास्त्र विषयात B.Sc. पुर्ण केलेल्या विद्यार्थ्यांना आहे.

Department of Mathematics

आपल्या महाविद्यालयात गणित विभाग महाविद्यालय स्थापनेपासून म्हणजेच १९५९ पासून कार्यरत आहे. गणित विषय हा अवघड विषय म्हणून ओळखला जात असला तरी तो सोप्यात सोपा करून शिकवला जातो. गणित विषयात आवड निर्माण व्हावी म्हणून विद्यार्थ्यांना सेमीनार, कॉन्फरन्स, वर्कशॉप यासाठी सक्रीय भाग घेण्यास प्रोत्साहन दिले जाते. विद्यार्थ्यांना वेळोवेळी त्यांच्या भावी करीअर विषयी आणि वेगवेगळ्या संधीविषयी माहिती गणित विभागात दिली जाते. गणित विषयात M.Sc. पूर्ण करून आतापर्यंत बरेच विद्यार्थी प्राध्यापक म्हणून वेगवेगळ्या महाविद्यालयात कार्यरत आहेत. विद्यार्थ्यांना MPSC, UPSC, SET, NET साठी मार्गदर्शन गणित विभागात केले जाते. भावी काळात गणितामुळे असणा-या सर्व संधी अजून चांगल्या पध्दतीने सांगून जास्तीत जास्त विद्यार्थ्यांना फायदा करून देण्याचे गणित विभागाने ठरवले आहे. आपल्या महाविद्यालयात गणित विषयासाठी प्रवेश घेवून कोर्स पुर्ण केलेला एकही विद्यार्थी सुशिक्षीत बेकार असणारच नाही याची पूर्ण काळजी विभाग घेतो.

Department of Computer Science

संगणक शास्त्र या विषयामुळे संगणक सेवा क्षेत्राला नवसंजीवनी मिळाली आहे. बेरोजगारांना संधी उपलब्ध करून दिली आहे. याचे महत्त्व ओळखून महाविद्यालयात १९९७-९८ या शेक्षणिक वर्षापासून संगणक शास्त्र व माहिती तंत्रज्ञान विभाग सुरु झाला आहे. B.Sc.in Computer Science (BCS), B.Sc.in IT आणि B.Sc. Computer Sci. (Optional) असे अभ्यासक्रम या विभागात शिकविले जातात. यासाठी सुसज्ज अशा तीन स्वतंत्र संगणक प्रयोगशाळा आणि दोन ICT Based स्वतंत्र क्लासची सोय विद्यार्थ्यांना केली आहे. या प्रयोग शाळेत विद्यार्थ्यांना Internet व्हारा आत्याधुनिक पध्दतीने माहिती तंत्रज्ञान, हार्डवेअर सॉफ्टवेअर, Comp.Language शिकविले जातात. यामुळे विद्यार्थ्यांना IT क्षेत्रात नौकरीची आणि स्वयंरोजगाराची संधी उपलब्ध होते.

Faculty of Commerce

Course Co-Ordinator

◆ बी.कॉम. प्रथम/द्वितीय वर्ष

प्रवेश मर्यादा : प्रथम वर्ष १२०, द्वितीय वर्ष १२०

NEP नुसार अभ्यासक्रम (६० + ४०)

अंतर्गत मुल्यमापन (Test - Tutorial - Field Project - Seminar)

प्रा.डॉ.ए.एस.आष्टे

◆ बी.कॉम. तृतीय वर्ष

प्रवेश मर्यादा : १२०

नियमित ६ विषय निवडावे लागतील.

GST आणि Skill Development Course अनिवार्य आहे.

SWAYAM आणि Internship साठी नावनोंदणी अनिवार्य आहे.

प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम सक्तीचा आहे.
Field Project आणि Internship करणे आवश्यक आहे. त्यासाठी SWAYAM व Internship वर नोंदणी करावी.

◆ एम.कॉम. प्रथम/द्वितीय वर्ष

प्रवेश मर्यादा : प्रथम वर्ष ६०, द्वितीय वर्ष ६०

NEP नुसार अभ्यासक्रम (६० + ४०)

अंतर्गत मुल्यमापन (Test - Research Project)

Internship अनिवार्य आहे.

NEP Activity अनिवार्य आहे.

१. विद्यापीठ अविष्कार स्पर्धेत सहभाग घेणे आवश्यक आहे.
२. नियमित उपस्थित आवश्यक आहे.
३. रिसर्च प्रोजेक्टसाठी सर्वेक्षण करणे आवश्यक आहे.
४. Placement Training मध्ये सहभाग घ्यावा.

Faculty of Commerce

कॉमर्स शाखेत प्रवेश घेतल्यानंतर विद्यार्थ्यांना स्वंयरोजगाराच्या प्रशिक्षणा बरोबरच नोकरीच्या संधी आहेत. अकॉटंटन्सी, उद्योजकता, माहिती तंत्रज्ञान, व्यवस्थापन, व्यावसायिक कायदे, संख्याशास्त्र, कॉस्टिंग, टॅक्स, मॅथेमॅटिक्स मार्केटिंग, मानव संसाधन विकास, वित्त, बँकिंग, विमा, संशोधन पद्धती, कंपन्या, इ. विषयाचे सखोल ज्ञान ११ वी ते एम.कॉम.पर्यंत महाविद्यालयात उपलब्ध आहे. त्यासाठी विभागांतर्गत स्वतंत्र कॉमर्स संगणक केंद्र व संशोधन प्रयोग शाळेचा नाविण्यापुर्ण उपक्रम सुरु आहे, ज्यामुळे विद्यार्थ्यांना पुस्तकी ज्ञानाबरोबर व्यवहारी ज्ञान शिकवले जाते. विद्यार्थ्यांच्या कलागुणांना, कौशल्यांना संधी मिळावी त्यांना कॉमर्स असोसिएशन, क्वालीटी सर्कल, औद्योगिक सहल, विविध शैक्षणिक संस्थाना भेट, राट्रीय-आंतरराष्ट्रीय चर्चासत्रात सहभाग, सर्वेक्षण, संशोधन प्रकल्प, LCD व्हारे सेमिनार, बँक व्हिजीट आदि उपक्रम दरवर्षी राबवण्यात येतात. स्पर्धा परिक्षेच्या माध्यमातून अनेक विद्यार्थी MPSC-BANKING, निवड मंडळे, पोलिस प्रशासन, स्थानिक स्वराज्य संसथा, संरक्षण विभाग, महसुल विभागात निवड होवून कार्यरत आहेत. कॉमर्स रिसर्च सेंटर धून २० विद्यार्थी M.Phil. तर २६ विद्यार्थी Ph.D. झालेले आहेत. विद्यार्थ्यांना नौकरीसाठी प्लेसमेंटची व्यवस्था आहे. कॉमर्स विभागात ३५ विद्यार्थ्यांचे संशोधन पेपर प्रसिद्ध झाले आहेत. तर एकूण २१० संशोधन पेपर प्रसिद्ध झाले आहेत. कॉमर्स विभागात बँकिंग, MBA आणि CA आणि स्पर्धा परीक्षा साठी विशेष मार्गदर्शन.

Faculty of Arts

Course Co-Ordinator

◆ बी.ए. प्रथम वर्ष

- प्रवेश मर्यादा : अनुदानित -४३५, विनाअनुदानित -२९०
ऐच्छिक विषय : १. मराठी/हिंदी /इंग्रजी
२. राज्यशास्त्र / शारिरिक शिक्षण
३. भूगोल / इतिहास ४. समाजशास्त्र
५. अर्थशास्त्र

प्रा.डॉ.डी.बी.ढोबळे

◆ बी.ए. तृतीय वर्ष

१. तृतीय वर्षात एक मुख्य आणि दोन दुय्यम विषय अभ्यासावे लागतील.
२. मुख्य विषयाचे तीन पेपर, एक प्रकल्प लेखन (१०० गुण) व दुय्यम विषयाचे दोन पेपर अभ्यासावे लागतील.

बी.ए.मध्ये प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी :

करिअर मार्गदर्शन, प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम गटचर्चा, सेमीनार, शैक्षणिक सहल व स्पर्धा परिक्षा मार्गदर्शन केंद्र अशा उपक्रमात सहभाग घेणे व नियमीत उपस्थित राहणे आवश्यक आहे.

Course Co-Ordinator

◆ एम.ए. मराठी, हिंदी, इंग्रजी, इतिहास, भूगोल, राज्यशास्त्र, समाजशास्त्र

प्रवेश मर्यादा : ६०

प्रवेश PG-CET प्रवेश परिक्षा व मेरीटनुसार दिली जाईल.

सेमिस्टर ३ साठी सर्विस कोर्स अनिवार्य आहे.

पदव्युत्तर वर्गांसाठी NEP -2020 अभ्यासक्रम लागू आहे.

प्रा.डॉ.एस.एन.मुच्छद्वे

Workshop / Seminar on NET/SET/PET and Competitive Examination.PG to UG Interaction Co-Curricular activities, Seminar, Conference / Workshop Self governing day & CulturalActivities, Educational visits.

Department of English

महाविद्यालयाच्या स्थापनेपासूनच इंग्रजी विभाग यशस्वीरित्या कार्यरत आहे. पदवी शिवाय, पदव्युत्तर शिक्षणाचीही सोय ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांना महाविद्यालयाने करून दिली आहे. पदव्युत्तर शिक्षणातून विद्यार्थ्यांना इंग्रजी साहित्याशिवाय भारतीय, अमेरिकन, अफ्रिकन साहित्याचे ज्ञान व शिक्षण दिले जाते. महाविद्यालय ग्रामीण भागाशी निगडीत असल्याने येथील विद्यार्थ्यांमध्ये इंग्रजी भाषेविषयी अज्ञान व भिती आहे. इंग्रजीची ही भिती व अज्ञान दूर करण्यासाठी महाविद्यालयात २०१२ पासून भाषा भवन (Language lab) ची स्थापना करण्यात आली. भाषा भवनाच्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांना खालील प्रकारे फायदा होतो.

१ इंग्रजी व्याकरण शिकणे. २ इंग्रजी शब्दांचा अचूक उच्चार आणि वापर. ३ प्रसंगानुसूप इंग्रजीचा वापर ४ LCD व्हारे अध्यापन व अध्ययन ५ सेमीनारव्हारे इंग्रजीतून बोलण्यास विद्यार्थ्यांना प्रवृत्त करणे.

Department of Marathi

मराठी ही मातृभाषा असून मराठी भाषेचे दालन अतिशय समृद्ध आहे. मराठी भाषेचे अध्ययन करीत असताना विद्यार्थ्यांमध्ये साहित्य निर्मितीसाठी उत्सुकता निर्माण करणे, मराठी भाषेविषयी देशाभिमान, प्रेम संस्कार व मानवी मूल्ये रूजवणे आदि कार्य मराठी विभागांतर्गत केले जाते. मराठी भाषेतून उच्च शिक्षण घेताना केवळ पदवी म्हणून न घेता विद्यार्थ्यांमध्ये महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या माध्यमातून घेतल्या जाणा-या स्पर्धा परीक्षा-जिल्हाधिकारी, उपजिल्हाधिकारी, तहसिलदार, गटविकास अधिकारी, तलाठी, ग्रामसेवक अशा विविध पदांच्या परीक्षासाठी मराठी साहित्य व व्याकरणाचे धडे मराठी विभागातून शिकविले जातात. कथा, कविता आदि साहित्य निर्मितीसाठी विद्यार्थ्यांमध्ये उत्सुकता निर्माण करून काव्यवाचन, कथाकथन, वाद-विवाद, वक्तुत्व, निबंध आदि स्पर्धा घेतल्या जातात. जेणेकरून त्यामधून, कवी, कथाकर, उत्कृष्ट व्याख्याते, साहित्यिक निर्मितीला चालना मिळेल. मराठी विभागाच्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांच्या कलागुणांना वाव मिळण्यासाठी महाविद्यालयात ‘साहित्यतंरंग’ हे भित्तीपत्रक चालवले जाते.

Department of Hindi

हिंदी या विषयात खालील प्रकारच्या संधी विद्यार्थ्यांना आहेत.

- केंद्रीय विभागातील विविध कार्यालयामध्ये ‘अनुवादक’ म्हणून कार्य करण्याची संधी.
- सार्वजनिक क्षेत्रामध्ये विविध पदावर ‘हिंदी अधिकारी’ म्हणून काम करता येते. उदा. बँक, विमा, रेल्वे, पोस्ट, ऑफीस,
- दुरदर्शन, आकाशवाणी येथे वार्ताहर म्हणून काम करण्याची संधी.
- विविध वर्तमानपत्रामध्ये ‘अनुवादक’ म्हणून काम करण्याची संधी.
- हिंदी चित्रपटामध्ये पटकथाकार, गीतकार म्हणून काम करण्याची संधी.
- राजभाषा हिंदी विभागामार्फत ‘हिंदी प्रचारक अधिकारी’ म्हणून काम करण्याची संधी.

Language Lab

मराठी, हिंदी व इंग्रजी साठी स्वतंत्र भाषा भवन आहे. तसेच मराठी, हिंदी व इंग्रजी भाषेच्या तयारीसाठी भाषा भवन प्रयोगशाळा विद्यार्थ्यांना उपलब्ध आहे. या भाषा प्रयोग शाळेत ३० स्वतंत्र कॉम्प्युटर आहेत. आत्याधुनिक सॉफ्टवेअरसह विद्यार्थी भाषेचे शिक्षण घेवू शकतात.

Department of History

महाविद्यालयाच्या स्थापनेपासून इतिहास विभाग या महाविद्यालयात कार्यरत आहे. इतिहास विभागाच्या वर्तीने उमरगा परिसरातंत्र येणा-या ऐतिहासिक स्थळांचे सर्वेक्षण केले जाते. उदा. मौजे तलमोड येथील

(कल्याणीचा चालुक्य राजा) यांचा हळी कन्नड भाषेतील शिलालेख उत्खनन करून त्याच्यावर संशोधन करणे चालू आहे. तसेच उमरगा येथील चालुक्य कालीन महादेव मंदिर, गुंजोटी येथील गडी, नारंगवाडी येथील बारव व शिलालेख, मुरुम येथील जैनमंदिर इत्यादी. इतिहास विभागामार्फत दरवर्षी ऐतिहासिक सहलींचे आयोजन केले जाते. आतापर्यंत आम्ही औरंगाबाद, पैठण, तेर, खुलताबाद, दौलताबाद, वेरूळ, अंजिठा, कोल्हापूर, पन्हाळा, धाराशिव, रत्नागिरी, रायगड, इत्यादी. अनेक स्थळांना भेटी दिलेली आहेत. तसेच इतिहास विभागात २०२२ पासून ऐतिहासिक वस्तुसंग्रहालय उभारण्यात आले आहे.

इतिहास हा विषय शालेय स्तरापासून ते पदवीस्तर स्तरापर्यंत शिकवला जातो. हा विषय सामाजिक शास्त्रामध्ये अत्यंत महत्त्वाचा आहे. आधुनिक काळामध्ये या विषयाचे स्वरूप बदलले आहे. त्यामुळे या विषयाचे महत्त्व वाढत चालले आहे. इतिहासाच्या अभ्यासातून भूतकाळाची जाण, वर्तमानाचा अंदाज व भविष्याचा वेध घेता येतो. त्यामुळे स्पर्धा परीक्षेमध्ये या विषयाचे आधिक महत्त्व आहे. इतिहासामध्ये पदवी केलेल्या विद्यार्थ्यांचा पुरातत्वशास्त्र, पर्यटनशास्त्र, तैलनिक भाषाशास्त्र, इत्यादी अनेक क्षेत्रात करिअर करता येते. इतिहास विभागात विद्यार्थ्यांना विविध क्षेत्रात करिअरच्या संधी आहेत. अनेक विद्यार्थी स्पर्धा परीक्षेत उत्तीर्ण झाले आहेत. M.A. इतिहास या अभ्यासामुळे ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांना पदव्युत्तर शिक्षणाची सोय झाली आहे. त्यामुळे अध्यापन आणि संशोधन क्षेत्रात विद्यार्थ्यांना संधी आहे.

Department of Geography

भूगोल विषय कनिष्ठ महाविद्यालयात सन १९७४-७५ साली सुरु झाला. विषयाचे असणारे व्यापक स्वरूप आणि त्यामधून नैसर्गिक घटनाच्या घडामोडीचे होणारे आवलोकन त्यामुळे विद्यार्थ्यांमध्ये या विषयाची आवड निर्माण झाली. इ.स. १९८१-८२ पासून पदवी स्तरावर, तर इ.स. १९९६-९७ पासून पदव्युत्तर अभ्यासाकरिता भूगोल विषय सुरु करण्यात आला. परिसरातील घडणा-या भौगोलिक घडामोडीचा अभ्यास करण्याकरिता सन २००५ पासून भूगोल संशोधन केंद्र सुरु करण्यात आले. या संशोधन केंद्रामधून ०७ विद्यार्थ्यांना डॉ.बा.आं.म. विद्यापीठाने पीएच.डी. प्रदान केली आहे. विभागातून राष्ट्रीय, आंतरराष्ट्रीय संशोधन पत्रिकेतून ७८ संशोधनपर लेख व दोन संदर्भ ग्रंथाचे प्रकाशन झाले आहे.

सामाजिक जाणवेतून विभागामार्फत दरवर्षी ग्रामसर्वेक्षण करून शेतक-यांना मातीपरिक्षण करून दिले जाते. या शिवाय पाण्याच्या संवर्धनासंबंधीत जन जागृती करून वृक्षलागवडीचे महत्त्व सांगितले जाते. धुके दहीवर, गारांची वृष्टी इ. भौगोलिक घटनांचे शास्त्रीय स्पष्टीकरण सांगितले जाते. भूगोल विषयामुळे राष्ट्रीय, आंतरराष्ट्रीय, भौगोलिक आर्थिक, सामाजिक इ. घटकांची अचूक माहिती प्राप्त होते. त्यामुळे MPSC, UPSC इ. अनेक स्पर्धा परीक्षामध्ये विद्यार्थी या विषयाची निवड करतात. भूगोल पदवी प्राप्त विद्यार्थ्यांकरिता अनेक क्षेत्रामध्ये रोजगार उपलब्ध होतो. सर्वेहर फोर्टीगाफर हवामानशास्त्र विभाग इ. ठिकाणी संधी उपलब्ध होवू शकते. विद्यार्थ्यांसाठी भूगोल प्रयोगशाळा आणि प्रॅक्टीकलसाठी भूगोलची अद्यावत सुसज्ज उपकरणे आहेत. प्रत्येक विद्यार्थ्याला उपकरणांची उपलब्धता केली आहे.

Department of Political Science

महाविद्यालयाच्या स्थापनेपासून (१९५९) राज्यशास्त्र विभागाची सुरुवात महाविद्यालयात झाली आहे. राज्यशास्त्र ही सामाजिक शास्त्रातील ज्ञानशाखा असल्यामुळे विद्यार्थ्यांमध्ये राजकीय जाणिवा, हक्क, कर्तव्य आणि देशाच्या राजकीय व्यवस्थेच्या अध्ययनाबरोबरच आंतरराष्ट्रीय राजकारणा विषयीचा अभ्यासक्रम शिकविला जातो, ज्याद्वारे एक आदर्श नागरिक निर्माण करणे हा हेतू आहे. To disseminate democratic value and create ideal leadership हे vision समारे ठेवून राज्यशास्त्र विभाग महाविद्यालयात कार्य करत आहे.

कनिष्ठ महाविद्यालयाबरोबरच वरिष्ठ महाविद्यालयात पदवी (BA) आणि पदव्युत्तर (MA) स्तरावर राज्यशास्त्र हा विषय शिकविला जातो. राज्यशास्त्र विषयाचा अभ्यासक्रम विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तिमत्त्व विकासाबरोबरच त्यांना स्पर्धात्मक परीक्षांसाठी उपयुक्त ठरणारा आहे. राज्यशास्त्र विषयात पदव्युत्तर अभ्यासक्रमाची सोय आहे. त्यामुळे अनेक विद्यार्थ्यांना अध्ययन व संशोधन करिअरच्या संधी आहेत.

डॉ. बा. आ. म. विद्यापीठाच्या शैक्षणिक अभ्यासक्रमा बरोबरच विद्यार्थ्यांमध्ये सामाजिक जाणिवा आणि राजकीय जागृती निर्माण करण्यासाठी विविध उपक्रम विभागामध्ये राबविले जातात. २५ जानेवारी हा 'राष्ट्रीय मतदार दिन' विविध उपक्रमाने साजरा केला जातो. जनजागरण रँली निबंध स्पर्धा, आणि पोष्टर स्पर्धा या आयोजित केल्या जातात. तसेच २६ नोव्हेंबर हा संविधान दिन म्हणून साजरा केला जातो. विभागाच्या वर्तीने अतिथी व्याख्यानांच्या आयोजनाबरोबरच विभिन्न चर्चासत्रात विद्यार्थ्यांना सहभागी होण्यासाठी संधी दिली जाते.

राज्यशास्त्र विषयात शिकविला जाणारा अभ्यासक्रम हा UPSC, MPSC व इतर स्पर्धा परीक्षांच्या दृष्टीने उपयुक्त असल्यामुळे विद्यार्थ्यांनी या क्षेत्रात यश संपादन केले आहे.

Department of Sociology

समाजशास्त्र विभागाची स्थापना १९७५ साली झाली व त्यानंतर समाजशास्त्र विभागात पदव्युत्तर विभाग १९९० साली सुरु करण्यात आला. विद्यार्थ्यांमध्ये मानवी जीवनमुल्यांचे संवर्धन व त्यांच्या व्यक्तिमत्त्वाचा सर्वांगीण विकास साधून त्यांच्यामध्ये समाजातील ज्वलंत समस्येसंबंधी जाणीव निर्माण करण्यासाठी समाजशास्त्र विभाग कार्यरत आहे. त्याचबरोबर विद्यार्थ्यांमध्ये सेवाभाव, राष्ट्रप्रेम वृद्धींगत करण्यासाठी समाजशास्त्र विभागामध्ये विविध उपक्रमांचे आयोजन केले जाते. समाजातील ज्वलंत व गंभीर समस्यांच्या संदर्भात विद्यार्थ्यांमध्ये गंभीर्य निर्माण करण्यासाठी समाजशास्त्र विभागाच्या वर्तीन दरवर्षी सामाजिक, आर्थिक सर्वेक्षण हा उपक्रम हाती घेतला जातो.

समाजशास्त्रीय ज्ञानाची व्याप्ती व्यापक झाल्याने त्यात नवीन शाखांचा उदय होत आहे. ग्रामीण समाजशास्त्र, औद्योगिक समाजशास्त्र, वैद्यकीय समाजशास्त्र इ. शाखाचा उपयोग व्यावसायीक क्षेत्रात मोठ्या प्रमाणात होताना दिसून येत आहे. त्याच बरोबर विविध स्पर्धा परीक्षा मध्ये उदा. यु.पी. एस.सी. एम.पी.एस.सी., सेट, नेट, पी.एच.डी. साठी ही समाजशास्त्र विषयात सुवर्ण संधी उपलब्ध झाली आहे.

Department of Economics

अर्थशास्त्र विभागाची सुरुवात महाविद्यालयाच्या स्थापनेपासूनच झाली. दैनंदिन जीवनात निर्माण होणारे आर्थिक प्रश्न सोडविण्यासाठी विद्यार्थ्यांना तयार करणे हे मुख्य ध्येय ठेवून अर्थशास्त्र विभाग कार्य करीत आहे. महाविद्यालयातील कनिष्ठ स्तरावर ११ वी व १२ वी या वर्गात तसेच कला व वाणिज्य शाखेत पदवी स्तरावर या विषयाचे अध्ययन व अध्यापन केले जाते. या विषयाच्या शिक्षणामुळे विद्यार्थ्यांस जीवन जगतांना आर्थिक समस्या सोडविण्यास मदत होते. व्यक्तीगत, तसेच सामुहिक आर्थिक विकास करण्यासाठी अर्थशास्त्राचे ज्ञान उपयुक्त ठरते.

अर्थशास्त्र विषयात करिअरच्या अनेक संधी उपलब्ध आहेत. महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या पूर्व परीक्षेत आर्थिक विषयाशी संबंधित अनेक प्रश्न असतात. अर्थशास्त्र विषय घेऊन मुख्य परीक्षा देता येते. अर्थ विभाग, सांख्यिकीय कार्यालये, बँकिंग, विमा क्षेत्र, शिक्षणक्षेत्र अशा विविध क्षेत्रात अर्थशास्त्राच्या विद्यार्थ्यांना रोजगार मिळवण्यास मदत होते. याकरिता अर्थशास्त्र विभाग सातत्याने कार्य करीत आहे.

अध्ययन व अध्यापनाबरोबरच अर्थशास्त्रात संशोधनाच्याही अनेक संधी उपलब्ध आहेत. अर्थशास्त्र विभाग संशोधनाला चालना देण्याचे सातत्याने प्रयत्न करतो.

Physical Education & Sports

महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांना क्रीडा क्षेत्रात आपले कौशल्य दाखवण्याची संधी महाविद्यालयाने उपलब्ध करून दिलेली आहे. यासाठी खालील खेळाचे प्रशिक्षण व सुविधा महाविद्यालयात अद्यावत आहेत.

१. कुस्ती २. कबड्डी ३. खो-खो ४. कॉलीबॉल ५. अंथलेटिक्स ६. टेबल टेनिस ७. बास्केटबॉल ८. क्रिकेट

ग्रंथालय

वाचाल तर वाचाल या उक्तीप्रमाणे महाविद्यालयाचे ग्रंथालय अभ्यासक्रमाच्या पुस्तकाबरोबरच संदर्भीय पुस्तके, मासिक दुर्मिळ ग्रंथ, वृत्तपत्रे, शोधनिबंध, अहवाल आणि ई-रिसोर्स सह समृद्ध आहे. ग्रथालयात १,१६,१४७ पुस्तके, ३९ मासिके उपलब्ध आहेत. डॉ.विजय भटकर यांचे ग्रंथालय व्यवस्थापन सॉफ्टवेअर तसेच OPAC SYSTEM, Intrnet Access Hub स्वतंत्र अभ्यासिका, बुक बँकची सुविधा आणि E-resource व्हारा KRC यांचे वर्गणीदार ग्रंथालय आहे. तसेच रात्रीच्या अभ्यासिकेची सोय आहे.

Research & Development Unit (R&D) Research Centres

IQAC has taken initiative and established R & D Unit to enhance research activities in our College. Our College has three recognised research Centres, It is in the subject of Chemistry, Commerce and Physics.

Totally 71 students earned Ph. D. degree and 30 students awarded M. Phil from our institute, Our all faculty members have Participated in more than 400 National and International Conference, Seminars and workshop. More than 550 research papers published in various National and International Journals and magazines by our faculties.

Rules For Registration :

- 1) Students who have passed M. A./M. Com. with 60 % marks & pass NET/SET/ PET can register their names for Ph. D. degree as either part time or full time research fellow.
- 2) For permanent teacher fellow who have completed 5 year full time service need not require to pass PET
- 3) The admission will be sorted on availability of vacancy only.
- 4) The research guide will admit a candidate after judging the research topic and it's scope.
- 5) A brief abstract of the research of the research topic needs to be submitted to the university through the reason Center allowing with application.
- 6) Admission Process for Ph. D. will be through University.
- 7) All rules and regulation are as per UGC ammendments & University approved.

◆ Research Guide :

Sr.No.	Subject	Recognized Research Guide	Intake Capacity	Awarded	Working in progress
1	Physics	Dr. Sawant S.S.	08	-	06
		Dr. Padampalle A.S.	08	-	-
		Dr. Birajdar D.D.	06	-	-
		Dr. Gaikwad P.K.	06	-	-
2	Chemistry	Dr. Ingle V.S.	06	06	01
		Dr. Mane D.V.	08	19	04
		Dr. Mane P.S.	00	03	-
		Dr. Suryawanshi V.S.	08	-	04
		Dr. Vitthal Vinayak	08	-	03
		Dr. Shinde V.S.	06	-	03
3	Zoology	Dr. Sawant P.L.	08	-	-
		Dr. Nirmale M.S.	08	-	-

No.	Subject	Recognized Research Guide	Intake Capacity	Awarded	Working in progress
4	Botany	Dr. Devarkar V.D.	08	01	03
5	Computer Science	Dr. Revate S.S.	04	00	04
6	Commerce	Dr. Aswale S.N. Dr. Ashte A.S.	08 06	12 -	08 05
7	Marathi	Dr. Pitle P.A.	08	-	05
8	Hindi	Dr. Ingle S.P. Dr. Muchhatte S.N.	04 06	- 01	- 01
9	English	Dr. Kare C.D. Dr. Todkar S.T. Dr. Mungle S.D.	06 06 04	- - -	02 00 02
10	Political Science	Dr. Dhobale D.B. Dr. Deshmukh A.D.	08 06	- -	06 03
11	History	Dr. Somawanshi G.N. Dr. Mane B.G.	04 04	- -	02 02
12	Geography	Dr. Itle D.S. Dr. Rathod S.L. Dr. Katke A.K.	04 04 04	- - -	02 01 01
13	Sociology	Dr. Patil P.D. Dr. Padole D.V.	04 04	- -	- 02
14	Economics	Dr. Hissal V.N.	08	-	00
15	Library & Information Science	Dr. Chalukya B.V.	06	-	00

कनिष्ठ महाविद्यालय

❖ कनिष्ठ महाविद्यालय प्रवेश पात्रता नियम

- एस. एस. सी. किंवा तत्सम परीक्षा इंग्रजी विषयासह उत्तीर्ण असणे आवश्यक आहे.
- ११ वी विज्ञान शाखेत प्रवेशा करिता एस.एस.सी. परिक्षेत विज्ञान विषयात कमीत कमी ४० टक्के गुण असणे आवश्यक आहे.

प्रवेश अर्जासोबत खालील कागदपत्रे सत्य प्रतीसह जोडावी लागतात.

१) शाळा/महाविद्यालय सोडल्याचे प्रमाणपत्र	(Transfer Certificate /Leaving Certificate)
२) गुणपत्रक	(Marks Memo)
३) पासपोर्ट साईज फोटो	(passport size Photo)
४) जातीचे प्रमाणपत्र (मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांसाठी)	(Cast certificate for Backward Class Students)
५) योग्यता प्रमाणपत्र (महाराष्ट्राबाहेरील विद्यार्थ्यांसाठी)	(Eligibility Certificate for Student from other State)
६) स्थलांतर प्रमाणपत्र (महाराष्ट्राबाहेरील विद्यार्थ्यांसाठी)	(Migration Certificate for students from other State)
७) अपत्य प्रमाणपत्र	(Progeny certificate)
८) उत्पन्नाचा दाखला व इ.बी.सी.अर्ज	(Income certificate & E.B.C. Application form)
९) आधार कार्ड झोरॉक्स (अपडेट केलेले)	Aadhar Card Xerox (Updated & without any mistake)
१०) पालकाचे आधार कार्ड	Parentss Aadhar Card

वरिष्ठ महाविद्यालय

❖ वरिष्ठ महाविद्यालय प्रवेशासंबंधीचे नियम

♦ बी.ए., बी.एस्सी., बी.सी.एस., बी.एस्सी (आयटी), बी.कॉम व बी.व्होक प्रवेशासाठी खालील नियम व अटी आवश्यक आहेत.

- एच.एस.सी. किंवा तत्सम परीक्षा उत्तीर्ण असणे आवश्यक आहे.
- प्रवेश अर्जासोबत खालील मुळ कागदपत्रे व सत्यप्रती जोडाव्या लागतील.

१) शाळा/महाविद्यालय सोडल्याचे प्रमाणपत्र	(Transfer Certificate / Leaving Certificate)
२) गुणपत्रक	(Marks Memo)
३) पासपोर्ट साईज फोटो	(passport size Photo)
४) जातीचे प्रमाणपत्र (मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांसाठी)	(Cast certificate for Bacward Class Students)
५) योग्यता प्रमाणपत्र (महाराष्ट्राबाहेरील विद्यार्थ्यांसाठी)	(Eligibility Certificate for Student from other State)
६) स्थलांतर प्रमाणपत्र (महाराष्ट्राबाहेरील विद्यार्थ्यांसाठी)	(Migration Certificate for students from other State)
७) अपत्य प्रमाणपत्र	(Progeny certificate)
८) उत्पन्नाचा दाखला व इ.बी.सी.अर्ज	(Income certificate & E.B.C. Application form)
९) आधार कार्ड झोरॉक्स	Aadhar Card Xerox
१०) अकॉडमिक बँक ऑफ क्रेडीटचा अकॉट नंबर आवश्यक	AcademicBank of Credit Account Number
१२) ई-मेल आय.डी. आवश्यक आहे	E-mail ID

❖ सिनिअर व ज्युनिअर कॉलेज प्रवेशासंबंधी सामान्य नियम

- प्रत्येक विषयाच्या जागा मर्यादित असल्यामुळे विद्यार्थ्यांना गुणवत्तेनुसार प्रवेश दिला जातो.
- मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांसाठी शासनाच्या धोरणानुसार आरक्षण राहील.
- महाविद्यालयात भरलेली फी कोणत्याही कारणास्तव परत दिली जात नाही.
- कार्यालयात दिलेली कागदपत्रे त्यासंबंधीचे काम पूर्ण झाल्याशिवाय परत दिली जात नाहीत म्हणून विद्यार्थ्यांनी त्यांच्या मूळ कागदाच्या जास्तीत जास्त झेरॉक्स प्रती जवळ ठेवाव्यात.
- मुळ कागदपत्रे कार्यालयात सादर केल्यावर त्याबदल पावती घ्यावी.
- मायग्रेशन, पार्सींग, व इतर कागदपत्रे ठरलेल्या वेळेच्या आत सादर करावी लागतात. वेळेवर कागदपत्रे सादर न केल्यास प्रवेश रद्द होतो.
- कोणत्याही कारणासाठी डुप्लीकेट टी.सी. दिली जात नाही.
- कोर्स पूर्ण झाल्यावरच टी.सी. दिली जाते. (उदा. बारावी, पदवी तृतीय वर्ष व पदव्युत्तर ब्दितीय वर्षानंतर) कोर्सच्या मध्यंतरी टी.सी. दिली जात नाही.

पदव्युत्तर अभ्यासक्रम प्रवेश पात्रता व नियम

◆ प्रवेश पात्रता व नियम

एम ए व एम. कॉम. प्रथम वर्ष प्रवेशा करिता पदवी परिक्षेत व संबंधित विषयात ४० % गुण असणे आवश्यक आहे, आणि एम. एस्सी. प्रथम वर्षा करीता खुल्या प्रवर्गासाठी व महाराष्ट्राबाहेरील मागास्वर्गीय प्रवर्गासाठी ४५ % व महाराष्ट्रातील मागास्वर्गीय प्रवर्गासाठी ४० % गुणाची अट आहे. महाविद्यालय पदवी परिक्षा (PG-CET) देणे आवश्यक आहे.

◆ प्रवेश अर्जासोबत खालील मुळ कागदपत्रे व सत्यप्रती जोडल्या जातील.

- १) शाळा/महाविद्यालय सोडल्याचे प्रमाणपत्र (Transfer Certificate /Leaving Certificate)
- २) गुणपत्रक (Marks Memo)
- ३) पासपोर्ट साईंज फोटो (passport size Photo)
- ४) जातीचे प्रमाणपत्र (मागास्वर्गीय विद्यार्थ्यांसाठी) (Cast certificate for Backward Class Students)
- ५) योग्यता प्रमाणपत्र अर्ज (महाराष्ट्राबाहेरील विद्यार्थ्यांसाठी) (Eligibility Certificate for Student from other State)
- ६) स्थलांतर प्रमाणपत्र (महाराष्ट्राबाहेरील विद्यार्थ्यांसाठी) (Migration Certificate for students from other State)
- ७) अपत्य प्रमाणपत्र (Progeny certificate)
- ८) उत्पन्नाचा दाखला व इ.बी.सी.अर्ज (Income certificate & E.B.C. Application form)
- ९) शिष्यवृत्ती मंजुरी क्रमांक (शिष्यवृत्ती धारकाकरीता) (Scholarship Sanction Number for Scholarship Holders)
- १०) अकॉडमिक बँक ऑफ क्रेडीटचा अकॉट नंबर आवश्यक Academic Bank of Credit Account Number
- ११) ई-मेल आय.डी. आवश्यक आहे E-mail ID

ADMISSION FEES FOR THE YEAR 2024-25

EBC / GOI फी फॉर्म न भरलेल्या विद्यार्थ्यांना कॉलम नं.४ PAYING FEES भरावी लागेल.

Class	Regular Fees For Open EBC Category	Regular Fees For SC,ST,OBC,NT	Paying Fees**
XI Science	650.00	495.00	842.00
XI Science (Information Technology)	1850.00	1850.00	2047.00
XI Science (GCE)	3050.00	3050.00	3242.00
XII Science	630.00	480.00	866.00
XII Science (Information Technology)	1830.00	1830.00	2066.00
XII Science (GCE)	3030.00	3030.00	3266.00
XI Art	400.00	185.00	592.00
XII Art	380.00	170.00	616.00
XI Commerce	400.00	185.00	592.00
XII Commerce	380.00	260.00	616.00
XI MCVC	1600.00	1370.00	1840.00
XII MCVC	1555.00	1325.00	1875.00

Class	Regular Fees For Open EBC Category	Regular Fees For SC,ST Category	Regular Fees For OBC,NT Category	Paying Fees**
B.A.I	1365.00	1515.00	590.00	2165.00
B.A.I (Geog. / Phy.Edu.)	1665.00	1695.00	590.00	2465.00
B.A.II	925.00	1055.00	200.00	1725.00
B.A.II (Geog. / Phy.Edu.)	1225.00	1275.00	200.00	2025.00
B.A.III	825.00	1035.00	200.00	1625.00
B.A.III (Geog. / Phy.Edu.)	1125.00	1275.00	200.00	1925.00
B.Sc. I	4365.00	3315.00	590.00	5165.00
B.Sc. II	3925.00	2895.00	200.00	4725.00
B.Sc. III	3825.00	2835.00	200.00	4625.00
B.Com I	1665.00	1695.00	590.00	2465.00
B.Com II	1225.00	1275.00	200.00	2025.00
B.Com III	1125.00	1215.00	200.00	1925.00
BCS I / B.Sc (IT) I	0.00	17346.00	590.00	28550.00
BCS II / B.Sc (IT) II	0.00	16956.00	200.00	25160.00
BCS III	0.00	16896.00	200.00	28060.00
M.A.Marathi I	0.00	3575.00	590.00	5599.00
M.A.Marathi II	0.00	3185.00	200.00	5209.00
M.A. Hindi I	0.00	3575.00	290.00	5599.00
M.A. Hindi II	0.00	3185.00	200.00	5209.00
M.A.English I	0.00	3575.00	590.00	5599.00
M.A.English II	0.00	3185.00	200.00	5209.00
M.A.Geography I	0.00	4301.00	590.00	6809.00
M.A.Geography II	0.00	3911.00	200.00	6419.00
M.A.Sociology I	0.00	3575.00	590.00	5599.00
M.A.Sociology II	0.00	3185.00	200.00	5209.00
M.A.Political Sci. I	0.00	3575.00	590.00	5599.00
M.A.Political Sci. II	0.00	3185.00	200.00	5209.00
M.A.History I	0.00	3575.00	590.00	5599.00
M.A.History II	0.00	3185.00	200.00	5209.00
M.Com. I	0.00	3793.00	590.00	5962.00
M.Com. II	0.00	3403.00	200.00	5575.00
M.Sc.I (Physics & Chem.	0.00	13013.00	590.00	21329.00
M.Sc.II (Physics & Chem.	0.00	12623.00	200.00	20939.00

• शिष्यवृत्ती, आर्थिक मदत आणि पारितोषिके •

गुणवत्ताधारक आणि पात्र विद्यार्थ्यांना खालीलप्रमाणे विविध प्रकारच्या शिष्यवृत्यांची सोय उपलब्ध करून दिली जाते.

अ. क्र.	शिष्यवृत्तीचे नाव	गुणांची किमान टक्केवारी (११ वी १२ वी)	उत्पन्नाची मर्यादा	लागणारी कागदपत्रे
१)	प्राथमिक व माध्यमिक शिक्षकांच्या मुलांना मिळणारी शिष्यवृत्ती	८० टक्के	-	१. टी.सी. व मार्क्स मेमोची सत्य प्रत. २. उत्पन्नाचे प्रमाणपत्र (मु.अ.कडून ऑफिडेन्हिट वरील प्रमाणे)
२)	अहिंदी भाषिक शिष्यवृत्ती	८० टक्के हिंदीत	२५०००/-	१. हिंदी विषय आवश्यक. २. टी. सी. व मार्क्स मेमोची सत्य प्रत ३. उत्पन्नाचा दाखला (तहसीलदार) ४. हिंदी विषय घेतल्याचे प्रमाणपत्र
३)	राज्य सरकार खुली गुणवत्ता शिष्यवृत्ती	७५ टक्के कनिष्ठ ७५ टक्के वरिष्ठ	उत्पन्नाची अट नाही.	१. टी. सी. व मार्क्स मेमोची सत्य प्रत २. नुतनीकरणासाठी मार्क्स मेमोची सत्यप्रत व ५० टक्के किंवा त्यापेक्षा अधिक गुण
४)	राष्ट्रीय ग्रामीण शिष्यवृत्ती	७५ टक्के १० वी	१५०००/-	१. मु.अ. चे शाळा ग्रामीण भागात असल्याचे प्रमाणपत्र २. टी. सी. व मार्क्स मेमोची सत्य प्रत ३. उत्पन्नाचा दाखला (तहसीलदार)
५)	स्वातंत्र्य सैनिक शिष्यवृत्ती	सर्व वर्गासाठी	-	१. टी. सी. व मार्क्स मेमोची सत्य प्रत २. सन्मानपत्र ३. अपत्य प्रमाणपत्र ४. करारनामा
६)	अपंग शिष्यवृत्ती	४० टक्के सर्व अपंगासाठी	१५०००/-	१. अपंगत्व अर्शवणारे सिक्किल सर्जनचे प्रमाणपत्र (अपंगत्व ४०%पेक्षा जास्त) २. टी. सी. व मार्क्स मेमोची सत्य प्रत ३. उत्पन्नाचे प्रमाणपत्र (तहसीलदार)
७)	ई.बी.सी. शिष्यवृत्ती	७० टक्के (११ वी कला) ८० टक्के (११ वी विज्ञान)	१५०००/-	१. टी. सी. व मार्क्स मेमोची सत्य प्रत २. अपत्य प्रमाणपत्र ३. उत्पन्नाचे प्रमाणपत्र (तहसीलदार)
८)	सैन्यातील जवानांच्या मुलांना शैक्षणिक मदत	सर्व वर्गासाठी		१. टी. सी. व मार्क्स मेमोची सत्य प्रत २. जिल्हा सैनिक बोर्डचे योग्यता प्रमाणपत्र
९)	शासकीय विद्यानिकेतन शिष्यवृत्ती	शासकीय विद्यानिकेतनमधून उत्तीर्ण	-	१. शासकीय विद्यानिकेतनमधून फॉर्म घेणे २. टी. सी. व मार्क्स मेमोची सत्य प्रत ३. पूर्णपणे भरलेला फॉर्म अधिकृत पत्रासह कार्यालयात सादर करावा. ४. करारनामा
१०)	एकलव्य शिष्यवृत्ती योजना (पदव्युत्तर स्तरावर)	पदवी परिक्षेत बी.ए./बी.कॉम ६० टक्केपेक्षा अधिक गुण किंवा बी.एस्सी. ७० टक्के	३५०००/- पेक्षा जास्त असू नये	१. प्रथम पदवी मार्क्स मेमोच्या सांक्षाकित प्रती २. प्रथम पदवी प्रमाणपत्राच्या सांक्षाकित प्रती ३. बडील हयात नसतील तर त्याचे मृत्यू प्रमाणपत्र ४. बडीलांच्या उत्पन्नाचे प्रमाणपत्र

अ. क्र.	शिष्यवृत्तीचे नाव	गुणांची किमान टक्केवारी (११ वी १२ वी)	उत्पन्नाची मर्यादा	लागणारी कागदपत्रे
११)	मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांसाठी शिष्यवृत्ती अ) ११ वी कला, वाणिज्य व विज्ञान	-	SC २,००,००० च्या आत व NT, OBC, SBC १,००,००० च्या आत	१. टी. सी. व मार्क्स मेमोच्या संक्षाकित (प्रमाणित) सत्यप्रती २. तहसीलदार जातीचे प्रमाणपत्र ३. उत्पन्नाचे प्रमाणपत्र (मुळ प्रत) (तहसिलदार)
	ब) प्रथम वर्ष कला, वाणिज्य व विज्ञान व प्रथम वर्ष पदव्युत्तरसाठी	-		४. बडील वारल्याचे प्रमाणपत्र (बडील हयात नसतील तर) ५. जिल्हा बदली प्रमाणपत्र (प्रथम वर्षांसाठी) ६. शिष्यवृत्ती आदेश क्रमांक ७. १०/- रु. च्या बांडवर प्रतिज्ञापत्र (शिष्यवृत्ती खंडीत झालेली असेल तर) ८. राष्ट्रीयकृत बँकेचे खाते क्रमांक
	क) १२ वी कला, वाणिज्य व विज्ञान ड) द्वितीय, तृतीय वर्ष कला, वाणिज्य, विज्ञान	-		१. जातीचे प्रमाणपत्र - सत्यप्रत २. मार्क्स मेमोच्या सत्य प्रत ३. जिल्हा बदलीचे प्रमाणपत्र (इतर जिल्ह्यातून आलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी) ४. मार्गील मंजूरी आदेश क्रमांक (दुसर्या महाविद्यालयातून आलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी)
१२)		१. मागासवर्गीय पुनःप्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी २. पालकाचे अधिक उत्पन्न असणा-या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांसाठी	-	१. जी.ओ.आय. फ्रिशिपचा फॉर्म भरणे. २. मार्क्स मेमोच्या सत्यप्रत ३. जातीचे प्रमाणपत्र ४. मार्गील मंजूरी आदेश क्रमांक ५. तहसीलदार उत्पन्नाचे प्रमाणपत्र किंवा बडील नोकरी करत असतील तर वेतन प्रमाणपत्र
१३)	सेन्टर सेक्टर शिष्यवृत्ती बौ.ए.बी.एस्एसी.	-	-	टि.सी.,मार्कमेमो, उत्पन्नाचे प्रमाणपत्र, (तहसिलदार) मिरीट लिष्ट क्रमांक, विभागीय बोर्डांकडील प्रमाणपत्र शपथपत्र- उत्पन्नाचे राष्ट्रीयकृत बँक खाते
१४)	ईंडियन ऑर्डिल शैक्षणिक शिष्यवृत्ती	१० वी उतीर्ण	-	टि.सी.,मार्कमेमो, उत्पन्नाचे प्रमाणपत्र, (तहसिलदार) बँक खाते राष्ट्रीयकृत बँकेचे
१५)	अल्पसंख्यांक शिष्यवृत्ती मुस्लीम,शीख,बौद्ध,द्विरचन पारशी व जैन विद्यार्थ्यांकरिता	सर्व वर्गांसाठी	२,५०,०००/- च्या आत	सर्व मार्कमेमो, अल्पसंख्यांक प्रमाणपत्र, कायम निवासाच्या पत्यासंबंधी पुरावा, राष्ट्रीयकृत बँक खाते, आधार कार्ड, झेरॉक्स

टिप : वरील शिष्यवृत्यांसाठी या कार्यालयामार्फत मंजूरीसाठी शिफारस केली जाते. संबंधित विभागाकडून गुणानुक्रमे मंजूरी दिली जाते. व त्यानंतर संबंधित शिष्यवृत्ती विद्यार्थ्यांच्या बँक खात्यामध्ये जमा होते. शिष्यवृत्तीसाठी अर्ज केला म्हणजे शिष्यवृत्ती मंजूर झाली असे समजता येणार नाही. गुणानुक्रमे शिष्यवृत्या मंजूर होतात. अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती व अनुसूचित जमाती इतर मागास इत्यादी मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना भारत सरकारची शिष्यवृत्ती मिळते. ही शिष्यवृत्ती ११वी पासून एम.ए. पर्यंत मिळते. प्रत्येक वर्षी शिष्यवृत्तीचा फॉर्म भरावा लागतो. कांही कारणामुळे जर शिष्यवृत्ती नामंजूर झाली तर दरमहा वाटप केलेली शिष्यवृत्तीची रक्कम परत करावी लागते. शिष्यवृत्तीसाठी विद्यार्थ्यांना बँकेत खाते उघडणे आवश्यक आहे.

❖ जात प्रमाणपत्र तपासणी :

१२ वीच्या नंतर वैद्यकीय व अभियांत्रिकी महाविद्यालयात राखीव जागेवर प्रवेश घ्यावयाचा असेल तर ११ वीमध्ये शिकत असताना सुचना फलकावर दिलेल्या मुदतीत सर्व मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांनी जात पडताळणी करून घेण्यासाठी अर्ज करणे आवश्यक आहे. जर काही कारणांमुळे ११ वीमध्ये सदर फॉर्म भरू शकला नाही तर संबंधित विद्यार्थ्यांना अशा प्रकारचा अर्ज १२ वी विज्ञान वर्गात शिकत असताना दिलेल्या मुदतीतच भरता येईल. त्यासाठी लागणारी कागदपत्रे व जातीचे प्रमाणपत्र तपासणी करण्याचे अर्ज भरण्याच्या तारखेबाबतची माहिती सुचना फलकावर व संबंधित लिपीकाकडे मिळेल. अर्ज न भरल्यास सर्व जबाबदारी त्या विद्यार्थ्यावर राहील.

❖ आर्थिक मदत :

विद्यार्थी मदत निधीतून गरीब व आर्थिकदृष्ट्या कमकुवत विद्यार्थ्यांना आर्थिक मदत दिली जाते. ही मदत मुख्यतः महाविद्यालयीन फी, पुस्तके व औषधोपचारावरील खर्च आदी बाबीसाठी दिली जाते. ही मदत संबंधित विभाग प्रमुखाच्या शिफारशीवरून, प्राचार्यांच्या अध्यक्षतेखाली काम करणा-या शिक्षक मंडळाच्या सल्ल्याने दिली जाते.

❖ पारितोषिके :

क्र.	देणगीदारांचे नांव	पारितोषिकाचे नांव	पारितोषिकाचा निकष	रुपये
१)	श्री. छत्रपती शिवाजी महाविद्यालय टीचींग स्टाफ	कै. तात्यारावजी मोरे	१२ वी परिक्षेत प्रथम येणाऱ्या विद्यार्थ्याला रोटेशन प्रमाणे	२०१/-
२)	डॉ. माणिकरावजी आळंगेकर	श्रीमती गंगुबाई केशवराव पाटील	१२ वी विज्ञान मेडीकल ग्रुपमध्ये प्रथम	१०१/-
३)	कै. श्रीधररावजी मोरे	कै. तात्यारावजी मोरे	१२ वी आर्ट्स्, सायन्स कॉर्मस प्रथम	१०१/-
४)	श्री. व्यंकटराव वि. गायकवाड	कै. विश्वनाथराव गायकवाड	१२ वी विज्ञान इंजि. ग्रुपमध्ये प्रथम	१०१/-
५)	प्राचार्य नानासाहेब मुसांडे	कै. सिद्राम गुंडेराव मुसांडे	बी. एस्सी. परिक्षेत प्रथम	१०१/-
६)	कु. शैलजा भालचंद्र बिराजदार	कै. भालचंद्र बिराजदार	बी. एस्सी., बॉयलॉजी ग्रुपमध्ये प्रथम	१५१/-
७)	डॉ. एस.बी. जोगदंड	कै. बाबुराव जोगदंड	अनिवार्य इंग्रजी विषयात सर्वाधिक गुण	१०१/-
८)	श्री. किरणदादा चालुक्य	कै. शिवरामपंत चालुक्य (पाटील)	बी.ए. तृतीय वर्ष समाजशास्त्र विषयात सर्वाधिक गुण	१०१/-
९)	सौ. कमलादेवी पंडीतराव मोरे	कै. रणजीत मोरे	१२ वी विज्ञान रसायनशास्त्र विषयात सर्वाधिक गुण	१०१/-
१०)	श्री. व्हि. एन. जाधव (पोलिस उपअधिक्षक उमरगा)	कै.कु.चंद्रकला लिंबाजीराव जाधव	१२ वी परिक्षेत सर्वाधिक गुण घेणाऱ्या विद्यार्थीनीस	१०१/-
११)	श्री. व्हि. एन. जाधव (पोलिस उपअधिक्षक उमरगा)	स्वा.सैनिक कै. निवृत्तीराव लिंबाजीराव जाधव	१२ वी परिक्षेमध्ये सर्वाधिक गुण घेणाऱ्या विद्यार्थीनीस	१०१/-
१२)	श्री. खंडेराव गुरव (माकणीकर)	कै. गूरमराव हणमंतराव गुरव	१२ वी कला राज्यशास्त्र विषय प्रथम येणाऱ्या विद्यार्थ्यास	१०१/-
१३)	श्री. पंडीतराव रामराव पवार (भुयार चिंचोली)		१२ वी कला, विज्ञान, वाणिज्य शाखेतून मराठी विषयात सर्वाधिक गुण मिळविणाऱ्या विद्यार्थ्यास	१०१/-
१४)	श्री. संजय प्रल्हाद जाधव (उमरगा)	कै. किरण निवृत्तीराव जाधव	बी.एस्सी. तृतीय केमेस्ट्री विषयात सर्व प्रथम येणाऱ्या विद्यार्थ्यास	१५१/-
१५)	उमरगा युथ हॉस्टेल अध्यक्ष डॉ.माणिकरावजी आळंगेकर	उमरगा युथ हॉस्टेल	बी.एस्सी. परिक्षेत केमेस्ट्री विषयात सर्वप्रथम येणाऱ्या विद्यार्थ्यास	१५१/-

क्र.	देणगीदारांचे नांव	पारितोषिकाचे नांव	पारितोषिकाचा निकष	रुपये
१६)	श्री. आष्टे कैलाश भानुदास	कै. सुरेश भानुदास आष्टे	जनरल नॉलेज परिक्षेत कनिष्ठ महाविद्यालयातून प्रथम येणाऱ्या विद्यार्थ्यांस	१०१/-
१७)	श्री. आनंद अंबादास पवार (नए. तळणी)	कै. लिंबाजी रामजी पवार	जनरल नॉलेज परिक्षेत कनिष्ठ महाविद्यालयातून प्रथम येणाऱ्या विद्यार्थ्यांस	१०१/-
१८)	डॉ. श्री. एस. ए. वाडीकर माजी प्राचार्य	श्रीधर आर्थिक सहाय्य योजना	वाणिज्य शाखेतील गरीब व होतकरु विद्यार्थीनीस	३००/- दरमहा
१९)	प्रा. अजय श्रीधरराव मोरे	कै. श्रीधरराव मोरे	बी.ए. परिक्षेत प्रथम येणाऱ्या विद्यार्थ्यांस	१५१/-
२०)	प्रा. अजय श्रीधरराव मोरे	कै. श्रीमती ताराबाई मोरे	बी.एस्सी. परिक्षेत प्रथम येणाऱ्या विद्यार्थ्यांस	१५१/-
२१)	प्रा. आनंद अंबादास पवार (Dy.Insp. तळणी)	कै. लिंबाजी रामजी पवार	जनरल नॉलेज परिक्षेत वरिष्ठ महाविद्यालयातून प्रथम येणाऱ्या विद्यार्थ्यांस	१०१/-
२२)	प्रा. व्यंकटेश रणखांब	कै. मातोश्री अनुसया रणखांब	बी.ए. परिक्षेत प्रथम येणाऱ्या विद्यार्थ्यांस	१५१/-
२३)	श्री. बालाजी सोपानराव जाधव सहशिक्षक ज्ञा. वि. तुरारी	राजाई स्मृती पारितोषिक	१२ वी तून इंग्रजी विषयात प्रथम येणाऱ्या विद्यार्थ्यांस	१०१/-
२४)	प्रा. एस. आर. निरगुडे		बी.एस्सी. तृतीय फिजीक्स विषयातून प्रथम येणाऱ्या विद्यार्थ्यांस	२०१/-
२५)	श्रीमती अंधारे महानंदा नवनाथ अंधारे	कै. प्रा.नवनाथ रघुनाथ	बी.एस्सी. तृतीय औद्योगिक रसायन शास्त्र विषयातून प्रथम येणाऱ्या विद्यार्थ्यांस	१५१/-
२६)	सौ. मिरा सुर्यकांत वाडीकर सेवानिवृत्त शिक्षिका		१२ वी तून इतिहास विषयात प्रथम येणाऱ्या विद्यार्थ्यांस	२०१/-
२७)	प्रा. व्ह.एस.रणखांब	कै. तात्यारावजी (आबा)याच्या स्मरणार्थ	आदर्श कर्मचारी पुरस्कार रु. ११११/- व सन्मान पत्र	११११/-
२८)	श्रीमती प्रभावती मोहनराव कदम यांनी सुरु केलेले	शिक्षण महर्षी तात्यारावजी अंपंग व गुणवंत विद्यार्थ्यांसाठी	अंपंग व गुणवंत विद्यार्थ्यांसाठी रु.११११/- शिष्यवृत्ती	११११/-
२९)	प्रा. ए. व्ह. इंगळे	व्यंकटराव इंगळे पारितोषक	१२ परिक्षेत समाज शास्त्र विषयात प्रथम येणा-यास	४००/-

(INCUBATION CENTRE FOR ENTREPRENEURS (SCSCICE) :

Shri Chhatrapati Shivaji college Incubation Center for Entrepreneur (SCSC-ICE) is Established at our college in the academic year 2018-19 by the Department of Commerce of our college. The main aim of the centre is to provide collaborative environment designed to help new startups to succeed. The emerging entrepreneurs (students and youth) from our district are to be hatched and nurtured by the SCSC-ICE.

The centre has taken initiative to deposit the ideas and innovations by the students in specially developed Commerce Research Lab. The experts from the various fields are invited to counsel the students about how their ideas will be converted to become an entrepreneur. The students also participate in the research competition, conferences and seminars and then share their experiences and ideas at the incubation centre. We have proposed to develop this incubation centre by allotting a separate section for 1) Chemistry- Industrial Chemistry, 2) Physics and electronics, 3) Botany and Zoology and 4) Computer Science department and 5) Commerce and Management

❖ Student Center

Departments	Values
NCC	Social values, Ethics, Good Citizenship, Personality development
DLLE Study Center	Discipline and National Integrity
Sports and Physical Education	Social Justice, Literacy, rural awareness
Student Council	Physical and mental fitness
Health Care Center	Democratic values and leadership skill
Rotaract Club (Boys & Girls)	Health care and fitness
Red Ribbon Club	Social awareness
Fine Arts and Cultural Department	AIDS awareness
Placement and Career Counseling Cell	Cultural and art values
Human Right Cell	Acquaintance with ethics and skills of survival
Career Katta	आचार्य चाणक्य महाविद्यालय कौशल्य विकास केंद्र
Shooting Center	RAC Lab

● विद्यार्थी सेवा सुविधा ●

विद्यार्थ्यांचा शारीरिक, मानसिक, बौद्धिक विकासासाठी या महाविद्यालयात खालील उपक्रमाच्या माध्यमाने त्यांची मदत केली जाते व त्यांना प्रोत्साहित केले जाते.

१) रात्रीची अभ्यासिका वेळापत्रक : सोमवार ते शनिवार : सायंकाळी ६:०० ते ११.३०

१ जानेवारी ते परिक्षा संपेपर्यंत : सायंकाळी ६:०० ते १२:००

सुट्रीच्या दिवशी : सायंकाळी ७:०० ते १२:००

२) यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ अभ्यास केंद्र : बी.ए., बी.कॉम. ची पदवी सुट्रीच्या कालावधीत स्वयंअध्ययन करून मिळवण्यासाठी

३) वाय फाय कॅपस : महाविद्यालयीन परिसरात वाय-फाय व्हारे इंटरनेट वापराची सुविधा

४) मानवी हक्क शिक्षण केंद्र : विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या वतीने महाविद्यालयात या विशेष केंद्राची स्थापना करण्यात आली आहे.

५) झोरॉक्स ६) ई-मेल व इंटरनेट फ्री सेवा ७) मुर्लीचे वसतीगृह ८) मुलांचे वसतीगृह ९) सायकल स्टॅंड

१०) सहकारी ग्राहक भांडार ११) उपहारगृह १२) व्यवसाय मार्गदर्शन केंद्र १३) हेल्प केअर सेंटर

१४) तक्रार पेटी १५) विद्यार्थ्यांसाठी समुह विमा योजना १६) जिम्नॉशियम १७) विद्यार्थ्यांसाठी प्लेसमेंट सेलची सोय

१८) स्पर्धा परीक्षा स्वतंत्र मार्गदर्शन केंद्र १९) मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांसाठी रेमेडिअल कोर्चींग

२०) मागास होतकरू विद्यार्थ्यांसाठी दत्तक योजना

● अभ्यासाच्या पलीकडे ●

दर्जेदार शिक्षणाचा शोध घेण्यासाठी आणि विद्यार्थ्यांमध्ये शैक्षणिक आणि सामाजिक जाणीव निर्माण करण्यासाठी श्री छत्रपती शिवाजी कॉलेज, उमरगा अभ्यासक्रमाबरोबर इतरही विविध कार्यक्रम राबविते आणि विद्यार्थ्यांना त्यामध्ये सहभागी होण्यास प्रवृत्त केले जाते. त्यामुळे विद्यार्थ्यांना स्वतःच्या कला-कौशल्याची जाणीव होते आणि समाजाचा एक घटक या नात्याने विविध क्षेत्रातील ज्ञान संकलीत करण्यात याची मदत होते असे कार्यक्रम म्हणजे :

- ◆ वाढती लोकसंख्या, भ्रष्टाचार, व्यसनमुक्ती, नियमित वौजपुरवठा, अस्वच्छ व अपुरा पाणीपुरवठा, अकार्य क्षमता इ. सामाजिक समस्या यामध्ये विद्यार्थ्यांना सल्ला मार्गदर्शन करण्याची सुवर्णसंधी मिळते.
  - ◆ विद्यार्थ्यांना त्यांच्या आवडीच्या उपक्रमामध्ये सहभाग आणि चमक दाखविण्याची संधी मिळते.
  - ◆ सामान्य ज्ञान चाचणी स्पर्धेमुळे विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक - सामाजिक, राजकीय, सांस्कृतिक घडामोर्डीची ओळख होते. विद्यार्थ्यांमध्ये आत्मविश्वास वाढीस लागते.
  - ◆ शैक्षणिक सहल, मोहिम, भेटी इत्यादी उपक्रम महाविद्यालयाचे वैशिष्ट्ये आहेत. त्यामुळे विद्यार्थ्यांना प्रत्यक्ष ज्ञान, कामाचा अनुभव आदींची माहिती मिळते.
  - ◆ विद्यार्थी सांस्कृतिक कार्यक्रमाचे आयोजन करतात. त्यामुळे विद्यार्थ्यांना सांघिक कार्य, नेतृत्व, जबाबदारी या गोष्टींचीजाणीव होते आणि ते कसे पार पाडले जातात यांचा अनुभव मिळतो.
  - ◆ विद्यार्थी क्रिडा स्पर्धेमध्ये भाग घेतात. त्यामुळे त्यांचे व्यक्तिमत्त्व विकासा बरोबरच मैदानी खेळामध्येही विकास होण्यास मदत होते.
- अभ्यासक्रमाच्या पलीकडे विद्यार्थी केंद्रांतर्गत पुढील उपक्रमाचा समावेश केला जातो.

१) राष्ट्रीय सेवा योजना (NSS)

विद्यार्थी संख्या - कनिष्ठ महाविद्यालय : १०० वरिष्ठ महाविद्यालय : ३००

महाविद्यालयात एन. एस. एस. साठी स्वतंत्र युनिट कार्य करते. ज्या विद्यार्थ्यांना सामाजिक कार्य करण्यामध्ये रस आहे आणि जे स्वेच्छेने एन. एस. एस. मध्ये प्रवेश घेऊ इच्छितात अशा विद्यार्थ्यांना एन. एस. एस. युनिटमध्ये सामावून घेतले जाते. ग्रामीण भागात सामाजिक, आर्थिक सुधारणा घडवून आणणे, स्वावलंबी बनविणे हा मुख्य उद्देश एन. एस. एस. युनिटचा आहे. नवराष्ट्र उभारणीमध्ये एन. एस. एस. एस. च्या विविध उपक्रमात विद्यार्थ्यांचा सहभाग महत्वाचा ठरतो. उदा.: रक्तदान, श्रमदान, स्वच्छता अभियान, साक्षरता अभियान, जनजागृती मोहिम इत्यादी प्रमाणपत्र प्राप्त विद्यार्थ्यांना बी. एड. साठी ५० टक्के गुण वाढ मिळते.

२) राष्ट्रीय छात्र सेना (National Cadet Corps)

स्वयंसेवक विद्यार्थी संख्या : ५४

विद्यार्थ्यांना पोलीस आर्मी S.S.B. इतर व्यक्तीस विकास पुरक परीक्षाद्वारा सरळ ऑफीसर म्हणून देशसेवा करण्याची सुवर्णसंधी मिळते. एन. सी. सी. युनिटद्वारे जबाबदारी, शिस्त, नेतृत्व इत्यादी गुणांची वाढ होते.

३) आजीवन शिक्षण निरंतर आणि विस्तार विभाग (DLLE)

वरिष्ठ महाविद्यालय स्वयंसेवक विद्यार्थी संख्या : ५०

महाविद्यालयात समाजस्तर, करिअर मार्गदर्शन, महाविद्यालयातील विविध उपक्रम प्रौढ, शिक्षण निरंतर आणि विस्तार सेवा विभागाच्या वतीने राबविले जातात.

४) विद्यार्थी संसद (Student Council)

- ◆ महाराष्ट्र विद्यापीठ कायदा २०१६ नुसार विद्यार्थी संसदेची रचना केली जाते.
  - ◆ प्रत्येक वर्गातून एक वर्गप्रतिनिधी गुणवत्तेनुसार नियुक्त केला जातो.
  - ◆ खालील उपक्रमामधून प्रत्येकी एक प्रतिनिधीची नेमणूक गुणवत्तेनुसार केली जाते.
- अ) एन.एस.एस. ब) एन.सी.सी. क) सांस्कृतिक कार्यक्रम ड) खेळ

- ◆ विद्यार्थीनोंमधून दोन प्रतिनिधींची गुणतेनुसार नियुक्ती केली जाते.
- ◆ सर्व प्रतिनिधी आपल्यामधून एकाची सचिव म्हणून निवड करतात.
- ◆ एका शिक्षकाची नेमणुक - कार्यकारी अध्यक्ष म्हणून केली जाते.
- ◆ प्राचार्य हे विद्यार्थी संसदेचे पदसिध्द अध्यक्ष असतात.
- ◆ ही संसद कनिष्ठ महाविद्यालयीन संसदेसोबत एकत्रितपणे कार्य करते.

५) क्रीडा (Sports) :

हॉलीबॉल, क्रिकेट, बॅडमिंटन, टेबल टेनीस, कबड्डी, खो-खो, फुटबॉल, बास्केटबॉल, शटल आणि अँथलेटिक्स

६) आरोग्य आणि योग केंद्र (Health & Yoga Center) :

महाविद्यालयात आरोग्य आणि योग केंद्राची स्वतंत्र व्यवस्था विद्यार्थ्यांसाठी उपलब्ध आहे या केंद्रांतर्गत रक्तगट तपासणी हिमोग्लोबिन तपासणी सोबतच प्राथमिक उपचाराची सुविधा उपलब्ध आहे. योग केंद्रामार्फत दररोज सकाळी योग परिक्षणाची सुविधा विद्यार्थ्यांसाठी उपलब्ध आहे.

७) रोट्रॅक्ट क्लब (Rotract Club) :

महाविद्यालयामध्ये रोटरी इंटरनॅशनल क्लब, उमरगा अंतर्गत मुलामुलींसाठी स्वतंत्र रोट्रॅक्ट क्लब स्थापन करण्यात आला आहे.

८) रेड रिबन क्लब (Red Ribbon Club) :

एड्स जनजागरण या सामाजिक उपक्रमासाठी महाविद्यालयामध्ये रेड रिबन क्लबची स्थापना करण्यात आली आहे.

९) कला व सांस्कृतिक विभाग (Fine Art & Cultural Department) :

विद्यार्थ्यांच्या अंगी असलेल्या कला गुणांना वाव देण्यासाठी महाविद्यालयात कला व सांस्कृति विभाग कार्यरत आहे.

१०) नोकरी व स्वंयरोजगार विभाग (Career Guidance & Placement Cell) : महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांसाठी व्यवसाय मार्गदर्शन आणि नोकरीच्या संधी उपलब्ध करून देण्यासाठी स्वतंत्र विभाग कार्यरत आहे.

११) विविध मंडळे (Associations) : अ) कॉमर्स असोसिएशन ब) सायन्स असोसिएशन क) सोशल सायन्स असोसिएशन ड) लैंग्वेज असोसिएशन

१२) स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्र :

१३) शिक्षणमहर्षी कै. तात्यारावजी मोरे आंतरमहाविद्यालयीन वादविवाद स्पर्धा

महाविद्यालयाच्या रौप्य महोत्सवी वर्षापासून भारत शिक्षण संस्थेचे संस्थापक शिक्षणमहर्षी कै. तात्यारावजी मोरे यांच्या शैक्षणिक कार्याची जाणीव नव्या पिढीला सतत राहावी या हेतूने ही वादविवाद स्पर्धा आयोजित करण्यात येते. ही स्पर्धा बीड, लातूर, उस्मानाबाद व सोलापूर जिल्ह्यातील महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांपुरती मर्यादित आहे.

१४) कर्मयोगी श्रीधररावजी मोरे व्याख्यानमाला

संस्थेचे माजी अध्यक्ष आदरणीय कर्मयोगी श्रीधररावजी मोरे (आण्णा) यांच्या स्मृतीप्रित्यर्थ वर्ष २००३ पासून ही व्याख्यानमाला महाविद्यालयात आयोजित करण्यात येते.

१५) नेमबाजी प्रशिक्षण केंद्र : महाविद्यालयात सन २०२१-२२ पासून विद्यार्थ्यांना नेमबाजी प्रशिक्षणाची सोय उपलब्ध होण्यासाठी स्वतंत्र नेमबाजी प्रशिक्षण केंद्र सुरु करण्यात आले आहेत.

१६) आचार्य चाणक्य महाविद्यालय कौशल्य विकास केंद्र

● शिस्त आणि आचारसंहिता ●

शिस्त :

१. स्वयंशिस्त हीच सर्वोत्तम शिस्त होय. महाविद्यालयीन कामकाज सुरक्षीतपणे पार पाडण्यास सर्व विद्यार्थ्यांनी महाविद्यालयीन नियम व अटींचे पालन करणे आवश्यक आहे. २. महाविद्यालयात किंवा महाविद्यालय परिसरात प्रशासनाच्या परवानगीशिवाय कोणतेही कृती / कार्यक्रम करण्यास मज्जाव राहील. ३. कोणताही राजकीय किंवा अन्य स्वरूपाचा बाब्य दबाव महाविद्यालयावर आणल्यास शिस्तीचे उल्लंघन समजले जाईल. ४. महाराष्ट्र सरकार कायदा २००६ आणि महाराष्ट्र विद्यापीठ कायदा २०१६ नुसार परिक्षेत गैरमार्गाचा अवलंब करणारे विद्यार्थी शिक्षेस पात्र ठरतील.

आचारसंहिता :

१. महाविद्यालयात आणि महाविद्यालयातील परिसरात विद्यार्थ्यांकडे वैध ओळखपत्र असणे आवश्यक आहे आणि महाविद्यालयातील स्टाफने मागताक्षणी ते दाखविणे त्यास बंधनकारक राहील.
२. वर्गामध्ये तास चालू असताना विद्यार्थ्यांनी महाविद्यालयात आजूबाजूला रेंगाळत थांबू नये.
३. सर्व विद्यार्थ्यांनी आपली सौजन्यशील वर्तांक आणि गणवेश याकडे कटाक्ष ठेवावा.
४. शैक्षणिक, व्यक्तिगत अडचणी असतील तर त्या अडचणी विभागप्रमुख आणि उपप्राचार्यांना सांगाव्यात. ते त्या अडचणी सोडवण्यास मदत करतील.
५. विद्यार्थ्यांनी बाहेरील व्यक्तींना महाविद्यालयात सोबत आणू नये.
६. विद्यार्थ्यांनी प्राचार्यांच्या परवानगी शिवाय इतर विद्यार्थी, बाहेरील कोणत्याही व्यक्ती कडून कसलाही निधी गोळा करूनये.
७. विद्यार्थ्यांनी प्राचार्यांच्या लिखीत परवानगीशिवाय कोणतीही शैक्षणिक सहल, मोहिम, भेट, वनभोजन इत्यादी यासारखे कार्यक्रम आयोजित करू नये.
८. नियमबाबू वर्तन करणा-या विद्यार्थ्यावर कार्यवाही करण्याचे अधिकार प्राचार्यांना असतील. त्यांचा निर्णय अंतिम व बंधनकारक राहील.

गैरवर्तन : खालील कृत्यांचा समावेश गैरवर्तनात होतो.

१. पान, तंबाखू, गुटखा, मटेरियल इ. खाणे. धुम्रपान करणे, भिंतीवर थुंकणे.
२. ओळखपत्र व गणवेशाशिवाय महाविद्यालयात येणे. गटबाजी करणे, भांडणे करणे, गोंधळ घालणे.
३. विद्यार्थ्यांनीची छेड काढणे.
४. महाविद्यालयाच्या इमारतीवर, डेस्कवर, फलकावर, बोर्डवर असभ्य मजकूर लिहिणे व चित्र काढणे.
५. वर्ग चालू असताना क्हरांड्यात रेंगाळणे किंवा वर्गासमोर उभे राहून विक्षिप्त हालचाली करणे.
६. प्राध्यापक व कर्मचा-यांशी उध्दट वर्तन करणे व आज्ञा भंग करणे.
उपरोक्त गैरवर्तन करणा-या विद्यार्थ्यांना प्रथम ताकीद दिली जाते. नंतर दंड केला जातो. शैक्षणिक सवलती बंद केल्या जातात. परीक्षा फॉर्म भरला जात नाही. प्रवेश रद्द केला जातो व विशिष्ट प्रसंगी अशा विद्यार्थ्यावर पोलिस कार्यवाही केली जाते.

● रेंगिंग करण्यास मनाई ●

रेंगिंग म्हणजे काय?

ज्यामुळे कोणत्याही शैक्षणिक संस्थेतील विद्यार्थ्यांस शारिरीक किंवा मानसिक हानी पोहचत असेल किंवा पोहोचण्याची शक्यता असेल किंवा त्यांच्यात धास्तीची किंवा भितीची अथवा लज्जेची किंवा अडचणीत आणण्याची भावना निर्माण होत असेल असे गैरवर्तणुकीचे प्रदर्शन करणे किंवा तसे कृत्य करणे म्हणजे रेंगिंग होय. खालीलपैकी एक किंवा अनेक कृती रेंगिंग प्रकारात येतात.

- १) नवीन प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांनी संभाषणाने वा लिखीत चिठ्ठीद्वारे अपमानित करणे.
- २) विद्यार्थ्याला अशी एखादी कृती करायला लावणे की ज्यामुळे त्याच्या मनात लाज आणि भिती निर्माण होते.
- ३) नवीन विद्यार्थ्यांचे आर्थिक शोषण करणे.
- ४) ई-मेल, सार्वजनिक ठिकाणी किंवा पत्राद्वारे धमकी देणे.
- ५) वाममार्गाला विद्यार्थ्याना प्रवृत्त करणे.
- ६) समुहाच्या माध्यमातून आपल्याच नियंत्रणात राहण्यासाठी दबाव निर्माण करणे.
- ७) विद्यार्थ्याच्या बौद्धिक क्षमतेची टर उडविणे आणि आत्मविश्वास कमी होईल अशी कृती करणे.
- ८) अध्ययनात अडथळा निर्माण करणे अथवा तशी कृती करण्यास प्रवृत्त करणे.

महाविद्यालयात रेंगिंग प्रतिबंध समिती स्थापन केली असून दोषी विद्यार्थ्यांना खालीलपैकी एक किंवा अनेक शिक्षा होऊ शकतात.

- १) वर्गात उपस्थित राहण्यास प्रतिबंध.
- २) विद्यार्थ्यांना मिळणा-या सर्व सुविधापासून वंचित करणे. उदा. स्कॉलरशीप, हॉस्टेल, लायब्ररी बुक इ.
- ३) कोणत्याही चाचणी परीक्षेला बसता येणार नाही.
- ४) परीक्षेचे निकाल राखून ठेवणे.
- ५) प्रादेशिक, राज्य, राष्ट्रीय, आंतरराष्ट्रीय क्रीडा, कला, युवक महोत्सवामध्ये सहभागास मज्जाव करणे.
- ६) वसतीगृहातून काढून टाकणे.
- ७) प्रवेश रद्द करणे.
- ८) चार सत्र परीक्षा किंवा दोन शैक्षणिक वर्ष शिक्षणापासून वंचित करणे
- ९) समुहामध्ये रेंगिंग करणारा विद्यार्थी सापडला नाही तर संपूर्ण समुहातील विद्यार्थी शिक्षेस पात्र राहतील.

● अंतर्गत शैक्षणिक संरचना ●

खालील शैक्षणिक सुविणा विद्यार्थ्यांसाठी महाविद्यालयात उपलब्ध ठेवलेल्या आहेत.

● वर्ग / व्याख्यान कक्ष : ३३ ● माहिती तंत्रज्ञानयुक्त वर्ग : ०३ ● अत्याधुनिक सभागृह : ०१

प्रयोगशाळा : खालीलप्रमाणे एकूण ३१ सुस्थापित प्रयोगशाळा

फिजिक्स व इलेक्ट्रॉनिक्स	:	०७
डार्क रूम	:	०२
गॅल्व्हनोमिटर रूम	:	०१
कॉमन रिसर्च फॅसिलिटी सेंटर	:	०१
केमेस्ट्री व इंडस्ट्रीअल केमेस्ट्री	:	०८
बॅलन्स रूम	:	०१
स्टोअर रूम	:	०१
प्रिपरेशन रूम	:	०१
बॉटनी	:	०३
झुलॉजी	:	०३
भूगोल	:	०२
कॉम्प्युटर	:	०३
कॉमर्स	:	०१
इंडस्ट्रीकल केमीस्ट्री	:	०२

ग्रंथालय, वाचन कक्ष व अभ्यासिका :

ग्रंथसंच्या	:	१,१६,१४७
नियतकालिके व मासिके	:	१०६
वृत्तपत्रे	:	१३
विद्यार्थी वाचन कक्ष	:	०३
विद्यार्थिनी वाचन कक्ष	:	०१
शिक्षक वाचन कक्ष	:	०१
नाईट लायब्ररी व वाचन कक्ष	:	०१
झेरॉक्स मशिन (विद्यार्थ्यांसाठी खास सवलत)	:	०१
मध्यवर्ती संगणक व इंटरनेट कक्ष	:	०१
बॉटनिक गार्डन	:	०१

अध्यापन साधने :

एल. सी. डी. प्रोजेक्टर, लॅपटॉप कॉम्प्युटर स्लाईड प्रोजेक्टर, ओक्हरहेड प्रोजेक्टर टेप रेकॉर्डर, टेलिविजन, क्हि. सी. डी. प्लेयर, क्ही. सी. आर. एज्युकेशनल सीडीज् आणि कॅसेट्स् एज्युकेशनल चार्ट्स्, मॉडेल्स् आणि इतर शैक्षणिक साधने.

◊ माती परीक्षण केंद्र ◊

IQAC and Water Literacy Programme Sponsored

उमरगा तालुक्यातील सर्व शेतकरी सर्व शेतकरी बांधवांना कळविण्यात येते की, श्री छत्रपती शिवाजी महाविद्यालय उमरगा, भूगोल विभाग द्वारा माती परीक्षण केंद्र स्थापन करण्यात आलेले आहे, त्यानिमित्त परिसरातील सर्व शेतकरी बांधवांना विनामुळ्य माती परीक्षण व मार्गदर्शन केले जाणार आहे, तरी जास्तीत जास्त शेतकरी बांधवांनी लाभ घ्यावा.

माती परीक्षणासाठी नमुने गोळा करण्याची पद्धत :

- अ) मातीचा नमुना : १) शेताची प्रथम पाहणी करून जमिनीच्या प्रकारानुसार उदा. जमिनीचा रंग, खोली, उतार आणि उत्पादकतेनुसार विभाग करून प्रत्येक विभागातून एक प्रतिनिधिक नमुना परीक्षणासाठी घ्यावा.
२) नमुना घ्यावयाच्या जागेवरील काढीकचरा बाजुला करून १५ ते २० सें.मी. खोली पर्यंत V आकाराचा खड्डा करावा. खड्ड्याच्या पृष्ठभागा पासून तळा पर्यंतची माती गोळा करावी. अशा रितीने आवश्यकतेनुसार ५ ते १० ठिकाणी माती एकत्र करावी व त्यामधून अर्धा प्रतिनिधिक नमुना परीक्षणासाठी घ्यावा.

माती परीक्षणासाठी नमुना घेताना खड्ड्याच्या १ इंच जाडीच्या कडा लाकडी कमचिने प्रथम खरडून काढावी व जमा झालेली माती काढून टाकावी. पुन्हा १ इंच जाडीच्या मातीचा थर लाकडी कमचिने काढून तो परीक्षणासाठी एकत्र करावा.

- ३) नमुन्यामधील काढीकचरा, पाने, मुळे काढून माती कागदावर पसरवून सावलीत वाळवावी व नंतर स्वच्छ

धुतलेल्या कापडी पिशवीत किंवा प्लॉस्टीकच्या पिशवीत माती भरून आवश्यक माहितीनुसार प्रयोगशाळेत पाठवावी. (उदा. शेतक-यांचे नाव, गावाचे नाव, सर्वे नं., तालुका, मंडळ, संपर्क क्रमांक, सर्व इत्यादी)

ब) मातीचा नमुना किती खोली पर्यंत घ्यावा.

- १) ज्वारी, भात, भुईमुग, गहू इत्यादी : १५ ते २० सें.मी.
२) कपाशी, ऊस, केळी : ३० सें.मी.
३) फळझाडांच्या बुंध्यापासून १ ते १.५ फुट सोडून बाहेरच्या परिधामधून ३० सें.मी.

● अधिक माहितीसाठी संपर्क ●

प्रा.डॉ.डी.एस.इटले (भूगोल विभाग प्रमुख) - 9850619733

प्रा.डॉ.ए.के.कटके (केंद्र समन्वयक) - 9822304035

○ स्थळ ○

माती परीक्षण केंद्र, बॉटनिकल गार्डन,

श्री छत्रपती शिवाजी महाविद्यालय, उमरगा जि.धाराशिव

माती परीक्षण केंद्र (खोली क्र.१३)

आयसीआयसीआय फाउंडेशनच्या सौजन्याने ❖ रेफ्रिजरेटर आणि एसी रिपर्स तंत्रज्ञ कोर्स ❖

ग्रामीण भागातील १० वी १२ वी नापास तसेच पदवी आणि पदव्युत्तर बेरोजगार युवकांसाठी १०० % नोकरी आणि व्यवसायदेणारा सहा महिने मुदतीचा कोर्स. मराठवाड्यातील एकमेव **RAC LAB** अत्याधुनिक लॅब श्री छत्रपती शिवाजी महाविद्यालय मध्ये उमरगा येथे आयसीआयसीआय फाउंडेशनच्या सौजन्याने सुरु केली आहे. विविध मोठ्या कंपन्या, मॉल, कार्यालय यामधील मोठे रेफ्रिजरेटर, एसी तसेच घरगुती रेफ्रिजरेटर, एसी दुरुस्ती तंत्रज्ञ या कोर्समुळे तयार होणार आहेत. आजच आपला प्रवेश निश्चित करावा. या कोर्सचा कालावधी सहा महिने असून यामध्ये चार महिने प्रशिक्षण दोन महिने इंटर्नशिपची सोय केली आहे. तरी बेरोजगारी युवकांनी याचा लाभ घ्यावा.

प्रशिक्षण केंद्राची वैशिष्ट्ये :

१. तज्ज प्रशिक्षक
२. अत्याधुनिक लॅब मराठवाड्यातील एडमेव एंडक्हान्स सिम्युलेटर असलेली प्रॅक्टिकल लॅब.
३. रेफ्रिजरेटर, डीप फ्रीझर, वॉटर कुलर पासून विंडो एसी ते VRF एसी पर्यंत प्रशिक्षणासाठी आधुनिक मशिनरी उपलब्ध.
४. वर्गात बेसिक नॉलेज शिकण्यासाठी डिजीटल क्लास रूम.
५. कोर्सचा कालावधी सहा महिने पैकी दोन महिने मानधनासह विविध कंपन्यांमध्ये इंटर्नशिपची सोय
६. १०० % रोजगार आणि स्वयंरोजगारासाठी कंपन्यांचे प्लेसमेंट आणि भांडवल उभारणीस मदत.

**कोर्स
कालावधी
६ महिने**

करिअरच्या संधी :

हा कोर्स केल्यानंतर खालील क्षेत्रात युवकांना संधी आहे

१. RC टेक्निशियन म्हणून स्वतःचा व्यवसाय.
२. उद्योग आणि पंचातारांकित हॉटेल क्षेत्रामध्ये ऑपरेटर आणि मेंटेनन्स साठी नोकरीची संधी.
३. AC, फ्रिज उत्पादन करणा-या कंपनीत शिकाऊ उमेदवार, टेक्निशियन म्हणून संधी
४. सर्विस सेंटर मध्ये टेक्निशियन म्हणून मोठ्या प्रमाण मागणी.
५. स्वतःचे मालकीचे सर्विस सेंटर आणि विक्री सेंटर सुरु करून स्वयंरोजगार सुरु करू शकता त्यासाठी बीज भांडवल उपलब्ध करून दिले जाईल.

RAC LAB ▼

● प्रवेशासाठी संपर्क ●

चौकशी विभाग,

श्री छत्रपती शिवाजी महाविद्यालय, उमरगा. फोन नं : (०२४७५) २५२०२०

● प्रशासकीय कार्यालय ●

विद्यार्थी प्रवेश ते विद्यार्थी उत्तीर्ण होईपर्यंत विद्यार्थ्यांना आवश्यक त्या सर्व प्रशासकीय कार्यालयीन सुविधा महाविद्यालयात अद्यावत आहेत. त्यासाठी डॉ. विजय भाटकर यांचे ETH या Software चा वापर केला जातो. कार्यालयीन कामकाज सुरक्षीतपणे पार पाडण्यसाठी SSM प्रणाली वापरली जाते.

सर्वसाधारण सुचना :

श्री छत्रपती शिवाजी महाविद्यालय विद्यार्थ्यांना घडवत असताना त्यांच्या बौद्धिक व नैतिक पातळीत वाढ घडवून आणण्याचा प्रयत्न करते. त्यामुळे विद्यार्थी आत्मविश्वासाने आणि धैर्याने जीवनातील वास्तवाला तोंड देऊ शकतील. महाविद्यालयातील प्रत्येक विद्यार्थ्यांने स्वतःला महाविद्यालयाचा घटक समजावे आणि स्वतःचे वर्तन महाविद्यालयाच्या प्रतिष्ठेला साजेसे व आत्मसन्मानाचे ठेवावे.

महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांनी खालील सुचनांचे पालन करणे आवश्यक आहे.

- १) वर्गामध्ये आणि सभागृहामध्ये दिलेल्या सुचना काळजीपूर्वक ऐकाव्यात आणि त्या सुचनांचे काटेकोरपणे पालन करावे.
- २) शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी, कार्यालयीन कर्मचारी यांच्याशी आदरभावाने वागणे हे प्रत्येक विद्यार्थ्यांचे कर्तव्य असेल.
- ३) सुचना फलकावरील सुचना नियमित वाचाव्यात.
- ४) महाविद्यालयीन परिसरात स्वच्छता राखावी.
- ५) तास चालू असताना वर्गात किंवा वर्गाच्या आसपास समुहाने थांबू नये.
- ६) महाविद्यालयीन व्हरांड्यात रेंगाळण्याची परवानगी नसेल.
- ७) महाविद्यालयीन परिसरात हळू बोलावे, दूर अंतरावरून ओरडू नये.
- ८) वसतीगृहातील विद्यार्थ्यांव्यतिरिक्त महाविद्यालयातील व बाहेरील कोणत्याही व्यक्तीला वसतीगृहात जाण्याची सक्त मनाई आहे.
- ९) विद्यार्थ्यांनी तास नसलेल्या काळात ग्रंथालयाचा वापर करावा.
- १०) ग्रंथालयात मोठ्याने बोलू नये, चर्चा करू नये, शांतता राखावी.
- ११) विद्यार्थ्यांनी नियमबाबू गट तट बांधणेस परवानगी नसेल.
- १२) महाविद्यालयात परिसरातील भिंती, वर्गातील फळे, सुचनाफलक यावर अर्वाच्य लिखाण करणे व हस्तपत्रिका किंवा जाहिराती चिकटविण्यास सक्त मनाई राहील.

● शिक्षकांसंबंधीची माहिती ●
College Faculty

PRINCIPAL

Dr. S. N. Aswale	M.Com.,M.A.(Eco),M.Phil.,Ph.D.,G.D.C&A	9422070783
------------------	--	------------

VICE PRINCIPAL (SR)

Dr. Vilas S. Ingle	M.Sc., Ph.D. (Chemistry)	9423327171
Dr. P. A. Pitle	M.A.,SET, NET, Ph. D.	8669149393

VICE PRINCIPAL (JR)

Mr. G. S. More	M. Sc., SET, B.Ed.	8830166986
----------------	--------------------	------------

SUPERVISOR

Mr. S. A. Mahamuni	M. A., M.Phil, B.Ed.	9763630609
--------------------	----------------------	------------

Department of English

Senior College Faculty

1) Shri. S. V. Bahirao (Asso.Prof & Head)	M. A., NET, SET	9421445574
2) Dr. S. D. Mungle	M. A., M.Phil, Ph.D.	9422471662
3) Dr. C. D. Kare	M. A., SET, Ph.D.	7276863713
4) Dr. S. T. Todkar	M. A., SET, M.Phil, Ph.D.	9421517152

Junior College Faculty

1) Shri S.A. Mahamuni (Supervisor)	M. A., M.Phil, B.Ed.	9763630609
2) Shri. D. W. Ghule	M. A., B.Ed.,	9763630609
3) Shri S.R. Misal	M. A., B.Ed.	8275927543
4) Shri R.G. Bachke	M. A., B.Ed.	7588936328
5) Shri S.T. Suryawanshi	M. A., B.Ed.	9552630102

Department of Marathi

Senior College Faculty

1) Dr. P. A. Pitle (Vice Principal & Head)	M. A., SET,NET, Ph.D.	7588062621
2) Dr. S. P. Pasarkalle	M. A., NET, Ph.D.	9975473006

Junior College Faculty

1) Shri. A. S. Kasgikar	M. A., B.Ed.	9420477600
2) Smt. J. N. Jogdapge	M. A., B.Ed.	9850360014

Department of Hindi

Senior College Faculty

1) Dr. S. P. Ingle (Prof. & Head)	M.A., SET, Ph.D.	9423718452
2) Dr. S. N. Muchatte	M.A., M.Phil, Ph.D, D.Litt.	9689063715
3) Dr. D. S. Chitampalle	M.A., M.Phil, NET, Ph.D. SET	7875878393

Junior College Faculty

1) Shri. G.N. Nagde	M. A., B.Ed.	9403088600
2) Shri. P.R. Salunke	M. A., B.Ed.,	9604160464
3) Shri.S.R. Gurav	M. A., B.Ed.	9579414003

Department of Sanskrit

Junior College Faculty

1) Shri. J. N. Kaknale	M. A., B.Ed.	9421871956
2) Shri. M.A.Joshi	M. A., B.Ed.	7397807601

Department of History

Senior College Faculty

1) Dr. G. N. Somvanshi (HOD)	M. A., M.Ed, SET, Ph.D.	8275272961
2) Dr. B.G. Mane	M. A., B.Ed. M.Phil. Ph.D.	9421354850

Junior College Faculty

1) Shri. D. B. Lobhe	M. A., B.Ed.	9890582813
2) Shri. S. R. Chavan	M. A., B.Ed.,D.S.M.	9404645217

Department of Political Science

Senior College Faculty

1) Shri. Sunil E. Birajdar (HOD)	M. A., M.Phil	9518714800
2) Dr. D. B. Dhabale	M. A., SET, NET, Ph.D.	9421354911
3) Dr. A. D. Deshmukh	M. A., SET, NET, Ph.D.	9403392147

Junior College Faculty

1) Shri S.A. Kumbhar	M. A., B.Ed. DSM	9665329432

Department of Economics

Senior College Faculty

1) Dr. V. N. Hissal (Prof. & Head)	M.A., Ph.D.,SET	9423341632

Department of Sociology

Senior College Faculty

1) Dr. P. D. Patil (Prof. & Head)	M.A., B.Ed.,SET, Ph.D.	9421374284
2) Dr. D.V.Padole	M.A., M.Phil, Ph.D.	9403511393

Junior College Faculty

1) Shri D.D.Pandhare	M. A., B.Ed.	7875439569

Department of Geography

Senior College Faculty

1) Dr. D.S. Itle (Asso.Prof. & Head)	M.A.,B.Ed, NET, Ph.D.	9850619733
2) Dr. S. L. Rathod	M.A.,B.Ed.,M.Phil, Ph.D.	9284273260
3) Dr. A.K. Katke	M.A.,B.Ed.,M.Phil,NET, Ph.D.	9822304035
4) Dr. S.D. Gavit	M.A.,B.Ed.,M.Phil, Ph.D.	9860708660

Junior College Faculty

1) Shri S.D. Shinde	M.A. B.Ed. (Hindi ,Geog.)	9423342388
2) Shri.B.V.More	M.A., B.Ed., D.SM (Hindi,Geog.)	9096510957

Department of Commerce

Senior College Faculty

1) Dr. S. N. Aswale (Prof. & Head)	M.Com.,M. A.(Eco),M.Phil.,Ph.D.	9422070783
2) Dr. A. S. Ashte	M.Com.,M.Phil.,Ph.D.,G.D.C.& A.	9423740707

Junior College Faculty

1) Shri. M.D.Gaikwad	M.Com., B.Ed.,DSM, M.A.Eco	9421919080
2) Shri. S.M. Gaikwad	M. Com.,B.Ed.,DSM, M.A.Eco	9420688846
3) Shri S. B. Suryawanshi	M. Com., B.Ed., M.A.Hindi	9960660915

Department of Mathematics :

Senior College Faculty

1) Dr. V. M. Gaikwad (HOD)	M. Sc., SET, Ph.D.	9404275042

Junior College Faculty

1) Shri. D. T. Patil	M. Sc., B.Ed.	7588190625
2) Dr. P.V. Mugale	M. Sc., B.Ed., Ph.D.	9421359601
3) Mrs. V. B. Patil	M. Sc., B.Ed.	9765329665

Department of Physics & Electronics :

Senior College Faculty

1) Dr. B. K. Labde (Prof.& Head)	M. Sc., Ph.D.	9421355083
2) Dr. N. M. More	M. Sc., Ph.D.	9422467622
3) Dr. A. S. Padampalle	M. Sc., M.Phil., Ph.D.	9421356683
4) Dr. S. S. Sawant	M. Sc., M.Phil., Ph.D.	9422243550
5) Dr. P. K. Gaikwad	M. Sc., Ph.D	9970693677
6) Dr. D. D. Birajdar	M. Sc., Ph.D	9850424201

Junior College Faculty

1) Dr. D. V. Fugate	M. Sc., B.Ed.,Ph.D.	9420769777
2) Shri. V. S. Tachale	M. Sc., B.Ed.	9423718520
3) Shri G.G. Jadhav	M. Sc., B.Ed.	9420334084
4) Shri. R. P. Hunusnale	M. Sc., B.Ed.	9860278131
5) Shri D.V. Jadhav	M. Sc., B.Ed.	9421360088
6) Shri. B.D. Chougule	M. Sc., B.Ed.	9403688015
7) Shri R. P. Kadam	M. Sc., B.Ed.	9011256801

Department of Chemistry & Industrial Chemistry

Senior College Faculty

1) Dr. V. S. Suryawanshi (Prof.& Head)	M. Sc., SET, Ph.D.	9421360168
2) Dr. V. S. Ingle (Vice Principal)	M. Sc., Ph.D.	9422327171
3) Dr. D.V.Mane	M. Sc., Ph.D.	9423740832
4) Dr. P. S. Mane	M. Sc., Ph.D.	9423342386
5) Dr. S. M. Surwase	M. Sc., NET, Ph.D.	9422045283
6) Dr. D. V. Bonder	M. Sc., NET, Ph.D.	9420477636
7) Dr. V.V. Dhole	M. Sc., B.Ed., M. Phil, Ph.D.	7809501501
8) Dr. V. S. Shinde	M. Sc., Ph.D.	9404400009
9) Dr. H.I.Sayyed	M. Sc., Ph.D.	-
10) Dr. D.D.Suryawanshi	M. Sc., Ph.D.	9405024470

Junior College Faculty

1) Dr. A. S. Kasgikar	M.Sc., B.Ed.,Ph.D.	9923230781
2) Shri. M. K. Maknikar	M.Sc., B.Ed.	9860872496
3) Shri. S. V. Barbole	M.Sc., B.Ed.	9545873255
4) Shri. S. N. Dudhabhate	M.Sc., B.Ed.	9403921142
5) Shri. R. K. Pawar	M.Sc., B.Ed.	9420202095
6) Shri. K. B. Mane	M.Sc., B.Ed.	9518582361

Department of Botany

Senior College Faculty

1) Dr. V. D. Devarkar (Prof. & HOD)	M.Sc., Ph.D.	9421355073
2) Dr. A. S. Shinde	M.Sc., Ph.D.	8459097566

Junior College Faculty

1) Shri. G. S. More (Vice Principal Jr.)	M.Sc., SET, B.Ed.	9860910465
2) Shri. M. D. Saluake	M.Sc., B.Ed.	9420334013
3) Dr. P. M. Jawalgekar	M.Sc., Ph.D.,SET, B.Ed.	8600329344

Department of Zoology

Senior College Faculty

2) Dr. P.L. Nirmale (Asst.Prof & Head)	M. Sc., Ph.D.	9923239363
2) Dr. P.L. Sawant	M. Sc., Ph.D.	8275926315

Junior College Faculty

1) Shri. N.L.Gaikwad	M.Sc.,B.Ed.	9921276642
2) Shri. V. S. Waghmode	M.Sc.,B.Ed.	9765747695
3) Shri. V. V. Nichat	M.Sc.,B.Ed.	9404305073
4) Shri. I. P. Choudhary	M.Sc.,B.Ed.	7875012712

Department of Computer Science

Senior College Faculty

1) Dr. S. S. Revate (Asso.Prof.& Head)	M. Sc., M. Phil., Ph.D.	9421336176
2) Dr. B. A. Shelke	M. Sc.,M. Phil., Ph.D.	9834656536
3) Smt. R. R. Nitnaware	M. Sc., M.Phil.	8530949637

Department of Physical Education

Senior College Faculty

1) Shri. V. S. Pawar (Physical Director)	M. P. Ed., M.Phil.	9422378093
2) Shri. R. M. Suryawanshi (HOD)	M. P. Ed., M.Phil, Ph.D.	9423339324

Junior College Faculty

1) Shri. Govind Gaikwad	M. P. Ed.	9404965137

Department of Music

Junior College Faculty

1) Shri. M. S. Jadhav	M. A., B.Ed., DSM (संगीत अलंकार)	9921930766

Department of Music

Junior College Faculty

1) Shri. M. S. Jadhav   M. A., B.Ed., DSM (संगीत अलंकार)   9921930766

Department of Library

Junior College Faculty

1) Dr. B. V. Chalukya   MLISc., M.Phil, PGDLAN, Ph.D.   9860739894

Department of Bifocaol Vocational Faculty

Junior College Faculty

1) Shri S.B. Kalhalikar   Instructor, DCE   9552283450

Department of MCVC Faculty

1) Shri. S. T. Dadge	M.A.,DAE, DSM	7218667555
2) Shri. S. G. Giri	M.A.,DME	9423252842
3) Shri. A. S. Mane	B.Tech. (Food Tech)	8605055981
4) Smt. B. R. Lokare	M.A.,B.Ed.	9390389286
5) Shri. A.U. Ghante	M.A.,B.Ed.	9960897935

● शिक्षकेत्तर कर्मचारी ●

Administrative Staff

1) Shri. R.B. Sonwane (Registrar)	Registrar	M.A.	9422655771
2) Shri N. S. Korale	Office Superintendent	M.A.	8087798081
3) Shri. M. D. Birajdar	Senior Clerk	B.A.	9921058913
4) Shri M.I. Pawar	Senior Clerk	B.Sc.	7620849986
5) Shri. S.D. Survase	Junior Clerk	M.A.	7588200481
6) Shri. P. T. Dadge	Junior Clerk	B.A.	8149249888
7) Shri. B. S. Jamadar	Junior Clerk	HSC	9422115697
8) Shri. S. H. Jadhav	Junior Clerk	M.A.	9421481148

Library Staff

1) Shri. S. S. Jagtap	Asst. Librarian	M.A.,B.Lib.,B.P.Ed.	9423396896
2) Shri. P. V. Deshmukh	Junior Clerk	HSC	8605880472

3) Shri. V. P. More	Library Attendant	SSC	7218694848
4) Shri. K. T. Nagde	Junior Clerk	B.A.	9890297144
5) Shri. M. T. Wadikar	Library Attendant	SSC	9421871957
6) Shri. P. T. Wadikar	Library Attendant	SSC	9028361234
7) Shri. N. V. Lavate	Junior Clerk	B.A.	9422727757
8) Shri. S. N. Patil	Library Attendant	HSC	9373337185

Laboratory Staff

1) Shri .A. S. Didwal	Laboratory Asst.	B.Sc.	9668460906
2) Shri. S. N. Nirmale	Laboratory Asst.	M.Sc.,B.Ed.	8999065382
3) Shri. D. G. Birajdar	Laboratory Asst.	B.Sc.	9422655007
4) Shri. S. S. Salve	Laboratory Asst.	B.Sc.	9890413211
5) Shri. K. G. Bokade	Laboratory Asst.	B.A.	9527873940
6) Shri. A. R. Salunke	Laboratory Asst.	B.A.	9404965104
7) Shri. V. K. Kanekar	Laboratory Asst.	M.A.	8459942023
8) Shri. P. B. Jamadar	Laboratory Attendant	HSC	9545856007
9) Shri. C. K. Sayyed	Laboratory Attendant	M.A.	9604452244
10) Shri. B. R. More	Laboratory Attendant	SSC	7709563319
11) Shri. H. M. Deshmukh	Laboratory Attendant	SSC	8087727941
12) Shri. B. P. Jagtap	Laboratory Attendant	HSC	9028370239
13) Shri. T. D. Shinde	Laboratory Attendant	SSC	9518923939
14) Shri. G. R. Tigalpalle	Laboratory Attendant	SSC	8975043591
15) Shri. V. P. Partapure	Laboratory Attendant	SSC	9421355127
16) Shri. B. F. Aurade	Laboratory Attendant	B.A.	8149516876
17) Shri. B. M. Kamble	Laboratory Attendant	B.A.	9011662395
18) Shri. B. R. Sathe	Laboratory Attendant	SSC	9423740638
19) Shri. V. K. Survase	Laboratory Attendant	B.A.	9766636682
20) Shri. N. G. Jadhav	Laboratory Attendant	B.A.	9922218858
21) Shri. V. B. Jadhav	Laboratory Attendant	SSC	9421876686
22) Shri. A. S. Tunge	Laboratory Attendant	B.A.	9890442311
23) Shri. S. S. Chavan	Laboratory Attendant	SSC	-
24) Shri. B. S. Shinde	Laboratory Attendant	SSC	9730876693
25) Shri. D. B. Shinde	Laboratory Attendant	B.A.	-
26) Shri. R. B. Kale	Laboratory Attendant	B.A.	8275474733
27) Shri. P. R. Kalshetty	Laboratory Attendant	HSC	9665681169
28) Shri. A. P. Patil	Laboratory Attendant	B.A.	9922403999
29) Shri. J. B. Kale	Laboratory Attendant	B.A.	9665906351

30) Shri S.S.Choudhari	Laboratory Attendant	M.A.B.Ed.	9975222118
31) Shri S.P.Hirale	Laboratory Attendant	HSC	9834355725

Peon

1) Shri. C. K. Fulsunder	Peon	SSC	7385748041
2) Shri. B. K. Thete	Peon	-	8459142844
3) Shri. B. S. Kale	Peon	HSC	9421872141
4) Shri. S. M. Holkar	Peon	-	9699481243
5) Shri. D. B. Patil	Peon	-	8484824940
6) Shri. R. A. Bhalerao	Peon	-	7058454602
7) Shri. N. G. Vibhute	Peon	B.A	9975166089
8) Shri. G.V.Sagar	Peon	-	8552833188
9) Shri. S.U. Mugale	Peon	HSC	9373994825

MCVC

1) Shri. D.L. Pawar	Jr. Clerk	DAE,M.A.	9689795973
---------------------	-----------	----------	------------

महाराष्ट्र राज्य उच्च आणि तंत्र शिक्षण विभाग
महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान सहाय्यता केंद्र आयोजित करिअर कट्टा अंतर्गत
सेंटर ऑफ एक्सलन्स महाविद्यालय

भारत शिक्षण संस्था संचलित

श्री छत्रपती शिवाजी महाविद्यालय, उमरगा **स्पर्धा परिक्षा मार्गदर्शन केंद्र**

बी.ए., बी.एस्सी.व बी.कॉम.प्रथम वर्ष प्रवेशासोबत
स्पर्धा परिक्षा तयारी वर्ग

प्रथम वर्षा पासूनच स्पर्धा परिक्षेची तयारी

भरतीयुर्व पोलिस / आर्मी प्रशिक्षण केंद्र	बँकिंग/स्टाफ सिलेक्शन भरती	एम.पी.एस.सी / पी.एस.आय.
फी रूपये - २०००	फी रूपये - ३०००	फी रूपये - ५०००

- प्रवेशासाठी संपर्क : चौकशी विभाग/प्रवेश समिती,
श्री छत्रपती शिवाजी महाविद्यालय, उमरगा.

तीन वर्षात
स्पर्धा परिक्षेसाठी
पात्र व्हा.

सुचना

१. स्वतंत्र अभ्यासिकेची सोय.
२. स्पर्धा परिक्षा तयारी वर्ग पुस्तकाची सोय.
३. तज मार्गदर्शक
४. Digital Classroom / Virtual Classroom व्दारा तयारी वर्ग
५. महिन्यातून एकदा मार्गील परिक्षेच्या पेपरची सराव परीक्षा

सुवर्णसंधी १२ वी पास आणि
सर्व विद्यार्थ्यांसाठी मोफत
कौशल्य विकास रोजगारक्षम
अभ्यासक्रम

महाराष्ट्र शासन मान्यता प्राप्त

स्वयंरोजगाराची
सुवर्णसंधी...

महाविद्यालय कौशल्य विकास केंद्र श्री छत्रपती शिवाजी महाविद्यालय, उमरगा आचार्य चाणक्य कौशल्य विकास केंद्र प्रशिक्षण केंद्र क्रमांक २४७४२७

❖ १०० टक्के रोजगार स्वयंरोजगार देणारा महाराष्ट्र शासन कौशल्य विकास
मान्यताप्राप्त मोफत अल्प मुदतीचे कोर्सेस

1. Junior Software Developer - 30 Seats

2. Microfinance Executives - 30 Seats

◆ Qualification 12 th Pass (Preference will be given to final year students and any graduates)

- १. कौशल्य प्रशिक्षणावरे रोजगारक्षमतेमध्ये वृद्धी २. औद्योगिक आस्थापनांच्या गरजेनुसार प्रशिक्षण
- ३. सॉफ्ट स्किल प्रशिक्षण ४. स्किल गॅप नुसार कौशल्य विकास प्रशिक्षण
- ५. वंचित गरजू विद्यार्थ्यांचे सक्षमीकरण ६. जागतिक स्पर्धात्मक तयारीसाठी तंत्रज्ञानाच्या प्रगतीचा अवलंब

प्रवेश
सुरु
आहेत

◆ सूचना ◆

- १] विद्यार्थ्यांनी वर्गात १०० टक्के उपस्थित रहाणे अनिवार्य आहे.
- २] कोर्स पुर्ण झाल्यानंतर नौकरी किंवा स्वयंरोजगार करणे अनिवार्य आहे.

❖ प्रवेशासाठी संपर्क ❖

प्रा.खंडु मुरलीकर
वाणिज्य विभाग

प्रा.अक्षता बिरादार
वाणिज्य विभाग

प्रा.ओम प्रकाश पवार
वाणिज्य विभाग

प्रा.डॉ.पी.ए.पिटले
उपप्राचार्य
(कला शाखा)

प्रा.डॉ.क्ही.एस.इंगळे
उपप्राचार्य
(विज्ञान विभाग)

डॉ.एस.एन.अस्वले
प्राचार्य

करिअर कट्टा

अंतर्गत घेण्यात येणा-या कोर्सच्या संदर्भातील नियम

१) करिअर कट्टा अंतर्गत घेण्यात येणा-या कोर्ससच्या संदर्भातील नियम हे कोर्स निवडणा-या महाविद्यालयांना व विद्यार्थ्यांना लागू राहतील. २) कोर्सेसची परीक्षा देणे विद्यार्थ्यांना बंधनकारक आहे. ३) विद्यार्थ्यांनी विहित वेळेत परीक्षा दिली नाही तर त्यांना १० रु.परीक्षा फी भरून परीक्षा देता येईल व या १० रु. चा विनियोग करिअर कट्टा या उपक्रमांतर्गत विद्यार्थ्यांच्या विकासासाठी करण्यात येईल. ४) ३६५ रु.भरून करिअर कट्ट्याची सदस्य असणा-या विद्यार्थ्यांना सर्व कोर्सेस मोफत शिकता येतील. अन्य विद्यार्थ्यांना कोर्य करावयाचे असल्यास प्रति कोर्स ३०० रु. प्रशिक्षण शुल्क भरावे लागेल.

Career Katta- Add on Course Time Table 2025-26

Duration	Name of Course	Time
16 August - 16 Sept	Organic Farming	4.00 To 5.00
	Constitutional Values & Ethics	5.00 To 6.00
17 Sept - 17 October	Certificate Course in Office Administration	4.00 To 5.00
	Green Chemistry	5.00 To 6.00
1 Dec.- 30 Dec.	Nano Biotechnology	4.00 To 5.00
	Forensic	5.00 To 6.00
1 January - 30 January	Content Writing Course	4.00 To 5.00
	Digital Marketing	5.00 To 6.00
1 February - 2 March	E-Filing	4.00 To 5.00
	Basic of Cost & Works Accounting	5.00 To 6.00
2 May - 30 May	Fund Flow Management	4.00 To 5.00
	Medical Lab Technology	5.00 To 6.00
1 June - 30 June	Python Programming	4.00 To 5.00
	Cloud Computing	5.00 To 6.00
1 July - 30 July	Digital Banking	4.00 To 5.00
	Event Management	5.00 To 6.00

Career Katta - Time Table

महिना	आयएएस आपल्या भेटीला (सायं. ६ ते ७)	उद्योजक आपल्या भेटीला (सायं. ७ ते ८)
मार्च एप्रिल मे	राज्य पातळीवरील स्पर्धा परिक्षा / महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग पोलिस भरती	उद्योजक व्यक्तिमत्त्व विकास
जून जुलै ऑगस्ट	बॅकिंग सेवा	व्यवस्थापकीय कौशल्य व प्रत्यक्ष उद्योजकांचे मार्गदर्शन
सप्टेंबर ऑक्टोबर नोव्हेंबर	स्टाफ सिलेक्शन कमिशन	वित्त व्यवस्थापन निर्णय क्षमता जोखीम व्यवस्थापन (Risk Management)
डिसेंबर जानेवारी फेब्रुवारी	कॅट्रिय पातळीवरील स्पर्धा परीक्षा (यु.पी.एस.सी.)	मनुष्यबळ व साधनसामुग्री व्यवस्थापन आधुनिक तंत्रज्ञान

कोर्से आणि प्रशिक्षण वेळ

क्र.	वेळ	विषय
१	स.७ ते ९	पोलिस भरतीपूर्व प्रशिक्षण केंद्र
२	दु.२ ते ५	स्पर्धा परिक्षा मार्गदर्शन
३	दु.४ ते ५	अँड ऑन कोर्स -१
४	दु. ५ ते ६	अँड ऑन कोर्स -२
५	दु. ६ ते ७	आ.ए.एस. स्पर्धा परीक्षेसाठी मार्गदर्शन
६	सं. ७ ते ८	अद्योजकता विकासासाठी मार्गदर्शन
७	दु. ४ ते ७	करिअर कट्टा - पोलिस अँकडमी

Career and Entrepreneurship Counseling, Skill Development, Internship, Placement,etc

Career Katta ia an initiative of Department of Higher and Technical Education, Govt of Maharashtra and in coordination with Maharashtra Information technology Support Centre. The college conducts various activities to guide student about Career, Competitive Examination (UPSC , MPSC, Banking SSB,SSC,) Police, LIC, etc), Entrepreneurship, Skill Development; Credit Earnings under new CBCS and NEP Curriculum Framework, Internship and Placement Opportunities, etc.

Eligibility to Join : Any student admitted for any regular course in the college or college Coordinator.

Registration Fees : One Time Rs.365 for 1000 days (Rs.0.36 per day), which will be reimbursed in the form of subsidy on Examination charges of CBCS. It including free access to all the activities, course, State Level Competitive Exams, etc.

How to Register : Download the MITSC application from Google Play Store and fees using any online payment mode

College Code : C -34650 (Please include the AISHE code of the College)

Contact : For more details visit college webpage www.scsco.org.in or Coordinator 9975473006, 9822304035 / 7276863713

◊ Contact ◊

For more details visit college web page www.scsco.org.in or

◊ Contact Coordinator ◊

Dr. S.P. Pasarkalle
(9975473006)

Dr. A.K. Katke
(9822304035)

Dr. C.D. Kare
(7276863713)

नाव नोंदणी व अधिक माहितीसाठी

७५०७६५२५५५ या नंबरवर्द आपले नाव नोंदणी करा

करियर कट्टा मध्ये
विद्यार्थ्यांनी नाव
नोंदणी करण्यासाठी

युट्यूब वरील उपक्रमां
मध्ये सहभागी होण्यासाठी
सबस्क्राईब करा

करियर कट्टा नियमित
उपक्रमाची माहिती
मिळवण्यासाठी सबस्क्राईब करा

करिअर कट्टा अंतर्गत
राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणामध्ये अपेक्षित असणारे पदवीच्या प्रथम वर्षासाठी
सर्व विद्यार्थ्यांसाठी आवश्यक असणारे कोर्सेस

1	VEC	Indian constitution	2 Credits	4 IKS 5 CC	Generic Indian knowledge system	2 Credits	
		Environment studies			NSS		
2	AEC	German Language	2 Credits		Cultural	2 Credits	
		Russian Language			Suports		
		Arabic Language			NCC		
		Spanish Language			6 GE/OE	Digital Marketing	2 Credits
		French Language			7 GE/OE	Event management	2 Credits
		Japanese Language			8 GE/OE	Basic concepts of accounting	2 Credits
3	VSC	Communication skill development	2 Credits		9 GE/OE	Emotional intelligence	2 Credits
		Writing skill in English			10 GE/OE	Time & stress management	2 Credits
		Business communication			11 GE/OE	Financial literacy	2 Credits
		Personality development			12 GE/OE	Personality development for overseas placement	2 Credits

श्री छत्रपती शिवाजी महाविद्यालय सेंटर ऑफ एक्सेलन्स महाविद्यालय स्पर्धा परीक्षा पूर्वतयारी व अभ्यासिका

महाराष्ट्रातील विद्यार्थ्यांचे MPSC परीक्षेसाठी तयारीचे प्रमाण व केंद्र शासनाच्या वेगवेगळ्या नोक-यांसाठी असणारे प्रमाण बघता महाराष्ट्रीयन विद्यार्थी तुलनात्मक दृष्ट्या केंद्र शासनाच्या नोकरीमध्ये कमी प्रमाणात तयारी करत असल्याचे लक्षात येते. यासाठी याची माहिती विद्यार्थ्यांना योग्य वेळी झाली पाहिजे. त्यांच्या तयारीसाठी अभ्यास वर्ग व प्रशिक्षण उपलब्ध झाले पाहिजे तसेच हे सर्व करताना त्यांच्या राहत्या ठिकाणापासून शक्य तितक्याजवळ या गोष्टी उपलब्ध होतील, यासाठी प्रयत्न करणे आवश्यक आहे. जास्त विद्यार्थी संख्या असणा-या महाविद्यालयामध्ये शंभर विद्यार्थ्यांची अभ्यासिका जी पूर्णवेळ विद्यार्थ्यांसाठी उपलब्ध असेल सदर अभ्यासिकेमध्ये ऑनलाईन लेक्चर सुविधा असेल ज्यामध्ये केंद्रीय पद्धतीने संपूर्ण राज्यात एकाच वेळेला सर्व प्रशिक्षण केंद्रामध्ये तज व्यक्तींचे मार्गदर्शन उपलब्ध करून दिले जाईल. आवश्यकता भासल्यास दिल्ली, मुंबई, पुणे या ठिकाणाच्या तज अनुभवी प्रशिक्षण प्रशिक्षकांची नियुक्ती देखील करण्यात येईल.

‘Center of Excellence’ या प्रशिक्षण केंद्राच्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांना सदर प्रक्रियेसाठी निघालेल्या जाहिरातीची माहिती देणे, योग्य पदधर्तीने कागदपत्रांची पूर्तता करून घेणे, त्यांचे फॉर्म भरणे आणि परीक्षेची पूर्वतयारी करून घेणे तसेच ज्या ज्या ठिकाणी आवश्यकता आहे त्या ठिकाणी तज व्यक्तिकडून मुलाखतीची तयारी करून घेणे या पद्धतीने उपक्रम राबवले जातील. वेगवेगळ्या परीक्षांचे फॉर्म भरण्यासाठी विद्यार्थ्यांसाठी सुविधा केंद्र उपलब्ध असेल. विद्यार्थ्यांच्या ऑनलाईन समुपदेशनासाठी सोय असेल. विद्यार्थी व पालकांची मागणी असल्यास समुपदेशनासाठी स्वतंत्र सेशनचे नियोजन करण्यात येईल. विद्यार्थ्यांच्या बौद्धिक व शारीरिक क्षमतेचा विचार करता त्यांना स्पर्धा परीक्षा ऐवजी अन्य क्षेत्रामध्ये उत्कृष्ट कामगिरी करणे शक्य असल्यास याबाबत देखील मार्गदर्शन केले जाईल.

गुणवत्ता व नियंत्रण -

१. १००० पेक्षा जास्त विद्यार्थी संख्या असलेल्या महाविद्यालयांमध्ये तसेच ज्या परिसरामध्ये १५०० पेक्षा जास्त विद्यार्थी पदवीच्या पहिल्या वर्षाला असतील त्या परिसरामध्ये ‘Center of Excellence’ उभारण्यात येत आहे.
२. या सेंटरमध्ये १०० विद्यार्थी एकाच वेळेला अभ्यास करू शकतील, अशी अभ्यासिकेची रचना करण्यात येईल. त्यासाठी लागणारे बैंचेस, लेक्चरसाठीचे Interactive Board उपलब्ध इ.सोयी उपलब्ध होतील.
३. त्याप्रमाणे Common Faculty Centre असेल ज्यामध्ये Computer उपलब्ध करून विद्यार्थ्यांसाठी आपली कागदपत्रे स्कॅन करणे, परीक्षेचे फॉर्म भरणे, हॉल तिकीट Generate करणे, प्रिंट काढणे असतील.
४. त्याचप्रमाणे SSC / UPSC / MPSC या सर्व स्पर्धा परीक्षेची प्रशिक्षण चालतील व इतर वेळेला विद्यार्थी अभ्यासिकेत बसून स्वयं अध्ययन करतील.
५. अभ्यासिका सकाळी ६.०० ते संध्याकाळी ८.०० वाजेपर्यंत चालू असेल. यामध्ये संध्याकाळी ५.०० ते ८.०० ऑनलाईन प्रशिक्षण असेल.
६. अभ्यासिकेचा मासिक खर्च निघावा यासाठी अग्रणी महाविद्यालय काही शुल्क आकारू शकतील, पण या माध्यमातून शुल्क ठरवत असताना क्लस्टर मध्ये येणा-या महाविद्यालयाचे प्राचार्य व समन्वयक यांच्याशी सल्ला मसलत करून ठरवावे.
७. या सेंटरमध्ये विद्यार्थ्यांच्या अभ्यासावर जसा फोकस असेल त्याचप्रमाणे त्या विद्यार्थ्यांच्या मानसिकतेकडे ही लक्ष देण्यात येईल. यासाठी विद्यार्थ्यांची Psychology Test घेण्यात येईल. यातून तो विद्यार्थी कोणत्या स्पर्धा परीक्षेसाठी तयार आहे हे कळेल. ऑनलाईन समुपदेशनाच्या माध्यमातून पालकांना आणि विद्यार्थ्यांना समुपदेशन करण्यात येईल. परंतु कोणालाही वैयक्तिक समुपदेशन हवे असल्यास पालकांच्या मागणीप्रमाणे वैयक्तिक समुपदेशन ही करण्यात येईल.

CHEMISTRY LAB

RAC LAB

IND.CHEMISTRY LAB

LANGUAGE LAB

COMPUTER SCIENCE LAB

COMMERCE COMPUTER LAB

READING ROOM GIRLS

READING ROOM BOYS

महाराष्ट्र राज्य उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग व महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान सहाय्यता केंद्र यांच्या संयुक्त विद्यमाने

उद्योजक आपल्या भेटीला

- उद्योजकीय व्यक्तिमत्व विकास
- व्यवस्थापकीय कौशल्य व प्रत्यक्ष उद्योजकांचे मार्गदर्शन
- वित्त व्यवस्थापन
- निर्णय क्षमता
- जोखीम व्यवस्थापन (Risk Management)
- मनुष्यबळ व साधनसामुग्री व्यवस्थापन
- आधुनिक तंत्रज्ञान

आयएएस आपल्या भेटीला

- राज्यपातळीवरील स्पर्धा परीक्षा महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग
- पोलीस भरती
- बॉर्किंग सेवा
- स्टाफ सिलेक्शन कमिशन
- केंद्रीय पातळीवरील स्पर्धा परीक्षा (यु.पी.एस.सी.)

करिअर कट्टा

युवकांच्या
सर्वांगीण विकासासाठी

३६५ रुपयांमध्ये
१००० दिवस
मार्गदर्शन

५० add on
कोर्सेस मोफत

६येयाच्या वाटेवर
सातत्याने ३६५ दिवस

नाव नोंदणी व अधिक माहितीसाठी
७५०७६५२५५५ या नंबरवर आपले नाव करा

गर्जे मराठी ग्लोबल यांच्या सहयोगाने
भारताबाहेरील १०० देशातील
यशस्वी उद्योजक महाराष्ट्रातील युवकांना
उद्योजकीय प्रशिक्षण देतात

